

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

JAVNE USTANOVE KANTONALNA BOLNICA ZENICA
za 2016. godinu

Broj: 08-55/17

Sarajevo, kolovoz 2017. godine

SADRŽAJ

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA.....	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II.	KRITERIJI ZA REVIZIJU.....	4
III.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1.	UVOD.....	5
2.	PREDMET, CILJ I OBUDAM REVIZIJE.....	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	6
4.	SUSTAV UNUTARNIH KONTROLA.....	6
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANCIJSKOG PLANA I IZVJEŠĆIVANJE.....	9
6.	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	10
6.1	BILANCA USPJEHA	10
6.1.1	<i>Prihodi</i>	10
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	11
6.1.1.2	Finansijski prihodi.....	12
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobici.....	12
6.1.2	<i>Rashodi</i>	13
6.1.2.1	Poslovni rashodi	13
6.1.2.2	Finansijski rashodi	15
6.1.3	<i>Finansijski rezultat</i>	16
6.2	BILANCA STANJA.....	16
6.2.1	<i>Stalna sredstva i dugoročni plasmani</i>	16
6.2.2	<i>Tekuća sredstva</i>	19
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	19
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	19
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	20
6.2.3	<i>Kapital</i>	22
6.2.4	<i>Dugoročna rezerviranja</i>	22
6.2.5	<i>Obveze</i>	23
6.2.5.1	Dugoročne obveze	23
6.2.5.2	Kratkoročne obveze	24
6.2.5.3	Pasivna vremenska razgraničenja	24
6.2.6	<i>Popis sredstava i obveza</i>	24
6.2.7	<i>Izvanbilančna evidencija</i>	25
6.3	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA.....	25
6.4	IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	25
6.5	BILJEŠKE UZ FINANCIJSKA IZVJEŠĆA	25
7.	JAVNE NABAVE	26
8.	OSTALI NALAZI	28
8.1	IT REVIZIJA PROCES ODRŽAVANJA I RAZVOJ IT SUSTAVA JU KANTONALNE BOLNICE ZENICA.....	28
8.2	SUDBENI SPOROVI.....	29
9.	KOMENTAR	30
IV.	PRIVITAK GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	31
	Bilanca uspjeha za period 01.01. – 31.12.2016. godine.....	32
	Bilanca stanja na dan 31.12.2016. godine	34
	Izvješće o gotovinskim tijekovima za period od 01.01. do 31.12.2016. godine	36
	Izvješće o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2016. godine	38

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje temeljem provedene finansijske revizije koja uključuje reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica za 2016. godinu** koji obuhvataju Bilancu stanja-Izvješće o finansijskom položaju na kraju perioda, Bilancu uspjeha-Izvješće o ukupnom rezultatu za period, Izvješće o novčanim tijekovima-Izvješće o tijekovima gotovine, Izvješće o promjenama na kapitalu i Bilješke uz finansijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS). Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjanja relevantnih informacija u Bilješkama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica** ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav unutarnjih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje s rezervom

1. Bolnica je iskazala prihode od vanrednih donacija u iznosu od 562.432 KM, temeljem uplata od strane Vlade Kantona namijenjenih za nabavu i održavanje stalnih sredstava, koja nisu nabavljena u 2016. godini. Navedeno je imalo za posljedicu da su prihodi i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos (točka 6.1.1.1. Izvješća);
2. Bolnica je oprihodovala otpisane obveze u iznosu od 236.080 KM, čije je evidentiranje izvršeno sukladno Odluci Upravnog odbora o otpisu dugovanja sa dospijećem plaćanja u 2011. 2012. i 2013. godini, bez odobrenja dobavljača. Navedeno je imalo za posljedicu da prihodi nisu realno

- iskazani u finansijskim izvješćima i isti su precijenjeni za navedeni iznos, dok je gubitak podcijenjen za isti iznos (točka 6.1.1.3. Izvješća);
3. Bolnica nije izvršila rezerviranje za sudske sporove temeljem aktuelnih sudske sporova sukladno zahtjevima MRS 37.-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva. Prema podacima nadležne službe, protiv Bolnice su pokrenuti sudske sporove u ukupnom iznosu od 7.761.695 KM, od čega se na sporove iz radnog odnosa odnosi 5.185.418 KM (točka 6.2.4. i 8.1. Izvješća);
 4. Ne možemo potvrditi iskazani iznos odloženih prihoda temeljem novčanih doznaka u iznosu od 722.749 KM, budući da su sredstva utrošena u ranijem periodu, a i dalje se iskazuju na navedenoj poziciji (točka 6.2.4. Izvješća);
 5. Na datum bilance nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da li je vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme umanjena sukladno MRS 36. Umanjenje vrijednosti sredstava. Nije izvršen test na umanjenje investicija u tijeku, kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa sukladno odredbama MRS 36. (točka 6.2.1. Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom finansijska izvješća **JU Kantonalna bolnica Zenica** prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obveza i kapitala na dan 31.12.2016. godine rezultate poslovanja, novčane tijekove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja.

Skretanje pozornosti:

Bez kvalifikacije na dano mišljenje o finansijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

- U poslovnim knjigama Bolnice evidentirane su nekretnine sadašnje vrijednosti u iznosu od 23.024.446 KM. Bolnica ne raspolaže dokumentacijom za dokazivanje prava vlasništva ili prava raspolaganja nad nekretninama koje koristi. Nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi u smislu da Bolnica nije izvršila prijenos prava upravljanja ili raspolaganja, odnosno vlasništva nad ovom imovinom. Za dio nekretnina, u zemljišno-knjižne izvadke upisani su sljedeći vlasnici: „općenarodna imovina“ sa nepoznatom adresom, organ upravljanja-Željezara Zenica i Zeničko-dobojski kanton, sa udjelom 1/1. Za ostali značajniji dio nekretnina upisani vlasnik je „općenarodna imovina“ sa nepoznatom adresom (točka 6.2.1. Izvješća).

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija, iskazanih u finansijskim izvješćima **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica za 2016. godinu** sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica** je također, odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvješćima sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standardi za reviziju usklađenosti¹. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvješćima, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica za 2016. godinu** prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje s rezervom

- Bolnica nije provodila postupke javnih nabava sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima, prilikom provođenja procedura pregovaračkih postupaka bez objave u iznosu od 429.926 KM i otvorenih postupaka u iznosu od 42.750 KM. Isto tako provedena su 102 direktna sporazuma za nabavu lijekova ukupne vrijednosti 307.813 KM, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama, jer zbog dijeljenja predmeta javne nabave nije primijenjen odgovarajući postupak (točka 7. Izvješća).**

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Temelju za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica za 2016. godinu** sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane.

Skretanje pozornosti

Bez kvalifikacije na dano mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- U Prilogu Pravilnika o radu dana je sistematizacija radnih mjeseta po organizacionim jedinicama, kojom nisu jasno definirana ovlaštenja, odgovornosti uposlenih, niti su dati opisi poslova i radnih zadataka uposlenika. Broj izvršilaca po organizacijskim jedinicama je utvrđen prema stručnoj spremi, a ne prema radnom mjestu. Navedeno može utjecati na djelotvorno obavljanje poslova i uspješno rukovođenje Bolnicom (točka 4. Izvješća).**

Sarajevo, 30.08.2017. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

GENERALNI REVIZOR

Dragan Kolobarić, dipl.oec.

Dževad Nekić, dipl.oec.

¹ Novi ISSAI 4000 je usvojen u prosincu 2016. godine i zamjenjuje ISSAI 4000, 4100 i 4200.

II. KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansija izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriterij za reviziju finansijskih izvješća su sljedeći:

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Finansijski plan za 2016. godinu;
- Zakon o javnim ustanovama;
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH;
- Naredba o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH;
- Jedinstvena Metodologija kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove;
- Odluka o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i zdravstvenih ustanova;
- Pravilnik o bližim uvjetima i postupku davanja u zakup kapaciteta zdravstvenih ustanova, kao i vrsti kapaciteta zdravstvenih ustanova koji se mogu dati u zakup.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica utemeljena je Zakonom o Javnoj ustanovi Kantonalna bolnica¹, koji je prestao da važi 30.07.2012. godine, kada je Skupština Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona) donijela Zakon o prestanku važenja Zakona o o Javnoj ustanovi Kantonalna bolnica². Istovremeno je donesena Odluka o preuzimanju prava i obveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Javne ustanove Kantonalna bolnica (u daljem tekstu: Odluka o preuzimanju prava). Prema navedenoj Odluci, Skupština Kantona je preuzela prava i obveze osnivača Javne ustanove Kantonalna bolnica, koja je dalje nastavila sa radom i poslovanjem pod promijenjenim nazivom Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica (u daljem tekstu: Bolnica).

Temeljem navedenog, Rješenjem Općinskog suda u Zenici br.043-0-Reg-13-000406, od 19.03.2013. godine izvršena je promjena naziva Javne ustanove i promjena lica ovlaštenog za zastupanje. Prema ovom Rješenju, osnivač Bolnice je Zeničko-dobojski kanton, sa ukupnim osnivačkim kapitalom od 35.075.560 KM.

Bolnica ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obvezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Odlukom o preuzimanju prava i obveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Javne ustanove Kantonalna bolnica i Statutom Bolnice.

Djelatnost Bolnice odnosi se na dijagnostiku, liječenje, medicinsku rehabilitaciju i zdravstvenu njegu bolesnika, te osiguranje boravka i prehrane bolesnika. Bolnica obavlja i druge poslove sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, kao što su: organiziranje nastave za studente fakulteta zdravstvenog usmjerjenja, dodiplomsku i postdiplomsku nastavu, obavljanje nastavnog rada za obrazovanje medicinskih tehničara, obavljanje naučno-istraživačkog rada u oblasti medicinskih nauka, organiziranje i obavljanje stalnog stručnog usavršavanja svih profila zdravstvenih radnika sukladno razvoju, izradi i popravci ortopedskih pomagala za osobne potrebe i potrebe drugih zdravstvenih ustanova, vrši nabavu lijekova, sanitetskog materijala, medicinske i druge opreme i rezervnih dijelova, isključivo za osobne potrebe, obavlja poslove vještačenja alkohola u krvi, prijevoz bolesnika i zdravstvenih radnika od mjesta oboljelog, do mjesta konačnog zbrinjavanja.

Unutarnja organizacija Bolnice je utvrđena Prilogom Pravilnika o radu, čiji je prečišćeni tekst usvojio Upravni odbor Bolnice 26.03.2015. godine, uz suglasnost Vlade Zeničko-dobojskog kantona, u dijelu koji se odnosi na sistematizaciju radnih mjeseta (u daljem tekstu: Vlada Kantona).

Sistematisirana su 1.691 radna mjeseta, dok je broj uposlenih na dan 31.12.2016. godine bio 1.678. Bolnicom rukovodi direktor Rasim Skomorac, koji je imenovan 07.03.2016. godine, na mandatni period od četiri godine.

Upravni odbor se sastoji od pet članova i čine ga: Pero Matijević–predsjednik, Sabrija Kaknjo–član, Senaudin Kulačić–član, Nejra Latić–član, Nedim Baručić–član, imenovani Rješenjem Vlade Kantona od 10.02.2017. godine.

Prema Pravilniku o računovodstvu i reviziji, Bolnica primjenjuje Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvješćivanja sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Sjedište Bolnice je u Zenici, u ulici Crkvice br.67.

2. PREDMET, CILJ I OBUDJAM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Bolnice za 2016. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

¹ „Sl.novine Zeničko-dobojskog kantona“ br.11/97 i 2/98

² „Sl.novine Zeničko-dobojskog kantona“ br.11/12

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja plana. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije, u prekidima od prosinca 2016. godine do srpnja 2017. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) prvi put vrši reviziju finansijskih izvješća Bolnice, zbog čega ne možemo ocijeniti praćenje preporuka iz prethodnih revizija, niti možemo izvršiti analizu poduzetih mjeru.

Bolnica je angažirala vanjskog revizora, revizorsko društvo „Grant Thornton“ d.o.o. Banja Luka, koje je izvršilo reviziju finansijskih izvješća Bolnice za 2016. godinu i dalo mišljenje sa rezervom, sa skretanjem pozornosti.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Sustav unutarnjih kontrola

Odgovornost za uspostavljanje i primjenu sustava internih kontrola je obveza rukovodstva Bolnice, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustav nagradjivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Izvršili smo analizu uspostavljenog sustava unutarnjih kontrola kao modela, koji se definira kao proces kojeg provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u djelotvornosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti finansijskog izvješćivanja i usklađenosti važećih zakona i propisa. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Bolnice utvrđena je Statutom, detaljno je razrađena Pravilnikom o radu, kojem je prilog posebno uređena sistematizacija poslova i radnih mjeseta.

Bolnica je usvojila značajan broj internih akata i pisanih pravila, kojima su u većem dijelu uređene procedure i postupanja uposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka u okviru radnih procesa, sukladno propisanim i dodijeljenim ovlaštenjima.

Statutom Bolnice se naročito uređuje: naziv i sjedište osnivača i Bolnice, djelatnost, izvori i način sticanja sredstava za rad, način raspolažanja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad prihodima, prava i obveze osnivača u pogledu obavljanja djelatnosti zbog koje se Bolnica osniva, međusobna prava i obveze Bolnice i osnivača, stručna tijela Bolnice, mandat članova stručnih tijela, način izbora i financiranja, imenovanje organa upravljanja i rukovođenja, opća akta i način njihovog donošenja, lica ovlaštena za zastupanje Bolnice, te način ostvarivanja javnosti rada. Upravni odbor Bolnice je 25.09.2012. godine usvojio Statut uz suglasnost Vlade Kantona. Sukladno odredbama Statuta, Bolnicom upravlja Upravni odbor, koji ima pet članova. Isti imenuje i razriješava Vlada Kantona, na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva, po postupku i na način utvrđen Zakonom o ministarskim, vladnim i drugim imenovanjima¹.

¹ „Sl.novine FBiH“ br. 12/03 i 34/03

Tijekom 2016. godine upravljanje Bolnicom je vršeno od strane Upravnog odbora, koji je u vremenskom periodu od 09.10.2015.-28.01.2016. godine funkcionirao u jednom sazivu, a od tog datuma do 20.05.2016. godine u drugom sazivu, pa ponovno od 20.05.-27.10.2016. godine u novom sazivu. Ponovno je izvršeno privremeno imenovanje Upravnog odbora 27.10.2016. godine, na period do tri mjeseca, do okončanja procedure po ponovljenom javnom natječaju.

Nakon provedenog postupka imenovanja po javnom natječaju, Vlada Kantona je 10.02.2017. godine imenovala Upravni odbor na mandatni period od četiri godine. Revizijom je utvrđeno da Upravni odbor, sukladno članku 45. Statuta, nije donio Godišnji program rada.

Nakon objavljenog javnog natječaja, Direktora imenuje Upravni odbor, uz prethodnu suglasnost županijskog ministra zdravstva, na mandatni period od četiri godine. Sukladno članku 52. i 54. Statuta, direktor organizira, rukovodi radom i vodi poslovanje Bolnice.

Odlukom Upravnog odbora od 04.02.2016. godine, na poziciju v.d. direktora imenovan je Rasim Skomorac, do okončanja postupka izbora i imenovanja direktora po raspisanom javnom natječaju, a najduže do 12.03.2016. godine. Upravni odbor je 07.03.2016. godine donio Odluku o konačnom imenovanju, prema kojoj je imenovan Rasim Skomorac na poziciju direktora, na mandatni period od četiri godine.

Pravilnik o radu (prečišćeni tekst) usvojio je Upravni odbor 26.03.2015. godine, kojim se uređuje zaključivanje i vrste ugovora o radu, organizacija i sistematizacija radnih mesta, plaće i naknade plaća, prava i obveze uposlenika itd. Prema članku 10. Odluke o preuzimanju prava i izmjenama i dopunama Statuta iz 2015. godine, osnivač (Vlada Kantona) daje suglasnost na dio Pravilnika o radu, kojim se regulira organizacija, sistematizacija i broj izvršilaca, dok je ranije osnivač davao suglasnost na cijeli Pravilnik o radu. **Utvrđili smo da sistematizacijom radnih mesta, koja je prilog Pravilnika o radu, nisu utvrđeni opisi poslova po radnim mjestima, te da broj izvršilaca nije utvrđen prema radnom mjestu već prema stručnoj spremi. Utvrđivanje broja izvršilaca na prethodni način daje mogućnost za česte premještaje zaposlenika sa jednog na drugo radno mjesto u okviru iste stručne spreme.**

Prema navedenom prilogu Pravilnika o radu, ne može se potvrditi da je sistematizacija radnih mesta utvrđena na način da osigura djelotvorno obavljanje poslova i uspješno rukovođenje, te grupiranje poslova prema njihovoj povezanosti i srodnosti, vrsti, obimu, stupnju složenosti, odgovornostima i drugim uvjetima za njihovo obavljanje. U navedenoj sistematizaciji radnih mesta nisu jasno definirana ovlaštenja i odgovornosti uposlenih.

Utvrđili smo da Bolnica nema uspostavljenu Službu za javne nabave, u cilju efikasnijeg provođenja postupaka javnih nabava i praćenja realizacije zaključenih ugovora. Izmjenama i dopunama Pravilnika o radu, predviđena je Služba za javne nabave, ali na iste suglasnost nije dala Vlada Kantona. Njeno uspostavljanje veoma je značajno ako se uzme u obzir broj postupaka javnih nabava, koji se provodi tijekom godine i vrijednost zaključenih ugovora.

Statutom Bolnice utvrđeno je da direktor odlučuje o raspolaganju sredstvima u okviru godišnjeg plana rada i finansijskog plana, međutim istim nije precizirano do koje pojedinačne vrijednosti direktor i raspolaze. Pravilnikom o javnim nabavama nije jasno definirano u čijoj nadležnosti je donošenje odluke o dodjeli ugovora, samo da je isto uvjetovano izabranim postupkom za dodjelu ugovora, bez navođenja u kojim postupcima to vrši Upravni odbor, odnosno direktor.

Statutom Bolnice utvrđena je **kategorija djelatnika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima**. U djelatnike sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima spadaju pomoćnici direktora, glavna sestra/tehničar Bolnice, načelnici/rukovodioči/šefovi samostalnih organizacionih jedinica i glavne sestre/tehničari samostalnih organizacionih jedinica. Uvjeti koje moraju ispunjavati navedeni djelatnici utvrđeni su Izmjenom i dopunom Pravilnika o radu od 19.08.2016. godine i isti su slijedeći: navedene imenuje direktor na period do tri godine, temeljem provedenog internog oglasa, a za uposlenike sa kojima su na dan usvajanja pravilnika zaključeni ugovori o radu predviđeno je da iste obavljaju do okončanja procedure imenovanja po raspisanom natječaju. Dalje, sa uposlenicima kojima prestane ugovor o radu na radna mesta sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima, odnosno koji budu razriješeni prije isteka vremena, zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme, sukladno njihovoj stručnoj spremi i radnoj sposobnosti. **Izmjenu Pravilnika o radu usvojio je Upravni odbor bez uvažavanja pisanog izjašnjenja OO**

Nezavisnog strukovnog sindikata JU Kantonalne bolnice Zenica, u kojem je Sindikat naveo da reguliranja radnopravnog statusa rukovodećih radnika, kojim se isti vežu za mandatni period direktora nije utemeljeno niti u jednom zakonskom propisu.

Direktor Bolnice raspisao je Interni natječaj 06.02.2017. godine za imenovanje djelatnika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima za ukupno 35 pozicija. Prema izjavi odgovorne osobe nije bilo daljih aktivnosti nakon raspisivanja natječaja.

Napominjemo da je novi Pravilnik o radu donesen 30.05.2017. godine koji je upućen Vladi Kantona na davanje suglasnosti 02.06.2017. godine, koja do momenta okončanja revizije nije osigurana.

Kod zasnivanja radnog odnosa, Pravilnikom je utvrđeno da direktor, kada se ukaže potreba za novim uposlenikom, zaključuje ugovor o radu i može odlučiti da se natječaj o potrebi zasnivanja radnog odnosa objavi u sredstvima javnog informiranja. U 2016. godini izvršen je prijem 121 uposlenika bez natječaja (od čega 117 uposlenika na određeno i 4 uposlenika na neodređeno vrijeme, uz suglasnost Ministarstva zdravstva Kantona).

U 2016. godini radni odnos prestao je za ukupno 100 uposlenika po različitim temeljima: stjecanje prava na starosnu mirovinu, istek ugovora na određeno vrijeme, teža povreda radne obveze, sporazumno prekid ugovora o radu, nejavljvanje na posao nakon isteka neplaćenog odsustva, stjecanje prava na invalidsku mirovinu i prekid radnog odnosa uslijed smrti. Uposlenicima koji su načinili težu povredu radne obveze uslijed ne javljanja na posao, direktor je donio Odluke o otkazu ugovora o radu i isti nisu imali pravo na otpremninu.

Revizijom smo utvrdili da Bolnica nije donijela Pravilnik o unutarnjem nadzoru, kako je utvrđeno člankom 63. Statuta i člankom 192. i 193. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Navedenim Zakonom utvrđeno je da je zdravstvena ustanova obvezna provoditi unutarnji nadzor nad radom svojih organizacijskih jedinica i zdravstvenih djelatnika. Nadzor se provodi na temelju općeg akta i godišnjeg plana i programa provedbe unutarnjeg nadzora, koji se dostavlja mjerodavnom županijskom Ministarstvu najkasnije do 31.12. tekuće godine za slijedeću godinu. Revizijom smo utvrdili da nije sačinjen godišnji plan i program unutarnjeg nadzora, koji podrazumijeva uspostavu, razvijanje i održavanje sustava poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga. Također, nije izvršena procjena rizika za značajnije poslovne aktivnosti, niti je utvrđen način spriječavanja, otkrivanja i otklanjanja neželjenih dešavanja. Ne možemo potvrditi da je vršen nadzor nad provođenjem predviđenih kontrolnih aktivnosti i donesenih politika i procedura.

Nakon provedene revizije finansijskih izvješća za 2016. godinu utvrdili smo da je sustav internih kontrola nezadovoljavajući u dijelu primjene zakonskih i ostalih propisa, koji se prije svega odnose na: uspostavu funkcije interne revizije sukladno zakonskim propisima (Točka 4. Izvješća), donošenja izmjena i dopuna plana poslovanja zbog značajnih odstupanja planiranih i ostvarenih pozicija (Točka 5. Izvješća), nije vršena procjena vrijednosti stalnih sredstava, nije izvršen test na umanjenje vrijednosti investicija u tijeku, započetih u periodu 2008.-2012. godina, sukladno MRS 36-Umanjenje imovine (Točka 6.2.1. Izvješća); znatan dio potraživanja nije naplaćen (Točka 6.2.2.3. Izvješća); nisu vršena rezerviranja po aktuelnim sudskim sporovima sukladno MRS 37 -Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva (Točka 6.2.4. Izvješća); prihodi i finansijski rezultat nisu pravilno iskazani (Točka 6.1.1. i 6.1.3. Izvješća), nije usuglašeno stanje kapitala u sudskom registru sa stanjem iskazanim u poslovnim knjigama (Točka 6.2.3. Izvješća); odredbe Zakona o javnim nabavama nisu dosljedno primjenjivanje (Točka 7. Izvješća), popis imovine i obveza nije izvršen sukladno zakonskim propisima (Točka 6.2.6. Izvješća).

Preporuke:

- *Uspostaviti efikasan sustav unutarnjih kontrola, kako bi se procedure javnih nabava provodile i pratila realizacija ugovora, u cilju povećanja efikasnosti i centralizacije poslova.*
- *Ugovore o radu zaključivati sukladno Zakonu o radu, na način da se ugovori o radu uposlenika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima ne vezuju za mandat direktora.*
- *Statutom Bolnice utvrditi do kojeg pojedinačnog iznosa direktor raspolaže finansijskim sredstvima.*

- *Donijeti Pravilnik o unutarnjem nadzoru, te istim jasno definirati sve značajne procese, utvrditi rizike i uspostaviti odgovarajuće kontrolne aktivnosti, sve u cilju boljeg funkcioniranja sustava internih kontrola.*
- *Potrebno je da Upravni odbor, sukladno članku 45. Statuta, donese Godišnji program rada.*

Za sve ostale konstatirane nepravilnosti u uspostavljanju sustava unutarnjih kontrola, date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvješća, u kojima su šire obrazložene navedene aktivnosti.

Interna revizija

Sukladno članku 2. stavak 1. točka 5. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹, Bolnica je bila u obvezi organizirati jedinicu internu reviziju, kao korisnik javnih sredstava druge razine financiranja. Prema članku 1. stavak 2. ovog Zakona, odredbe istog odnose se na korisnike javnih sredstava proračuna FBiH, županija, gradova i općina i vanproračunskih fondova. Bolnica je korisnik javnih sredstava, jer se najvećim dijelom financira iz sredstava doprinosa za zdravstveno osiguranje, putem Zavoda za zdravstveno osiguranje Zeničko-dobojskog kantona. Postojećim Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji, nije sistematizirana Jedinica za internu reviziju, niti je u Bolnici uspostavljena funkcija interne revizije.

Na temelju naprijed navedenog, konstatiramo da nije uspostavljen rad interne revizije sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- *Uspostaviti internu reviziju sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, u cilju kontinuiranog i sustavnog praćenja rada u svom oblastima poslovanja.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠĆIVANJE

Sukladno članku 45. Statuta i članku 12. Odluke o preuzimanju prava i obveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Bolnice², Upravni odbor je na prijedlog direktora, usvojio 16.02.2016. godine Plan poslovanja Bolnice za 2016. godinu. Utvrđili smo da isti nije usvojen na vrijeme, sukladno članku 13. Statuta, kojim je predviđeno da Upravni odbor usvaja godišnji plan poslovanja u prosincu tekuće godine za narednu godinu. Planom poslovanja obuhvaćeni su prihodi, rashodi, plan ljudskih resursa sa kadrovskom strukturom, te plan korištenja bolničkih kapaciteta.

Bolnica nije donijela internu proceduru o načinu i metodologiji planiranja, rokovima za usvajanje istog, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti. Istočemo važnost izrade internih procedura, jer je proces planiranja Financijskog plana i programa rada Bolnice specifičan i zahtijeva značajnu angažiranost svih organizacionih jedinica Bolnice.

Prema Izvješću o godišnjem poslovanju za 2016. godinu, osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u slijedećim iznosima:

KM						
R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2015. god.	Plan za 2016. god.	Ostvareno u 2016. god.	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	50.576.451	55.195.130	52.734.349	104	96
II	Rashodi	54.359.861	55.195.130	55.894.675	103	101
III	Gubitak (II-I)	3.783.410	0	3.160.327	84	-

¹ „Sl.novine FBiH“ br. 47/06

² „Sl.novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 11/12

Prema Izvješću o poslovanju za 2016. godinu, Bolnica je ostvarila ukupne prihode 52.734.349 KM, što je u odnosu na planirane manje za 4,5%. Ostvareni prihodi u odnosu na prethodnu godinu veći su za 4,2% (2.157.898 KM). **Smanjenje prihoda u odnosu na plan rezultat je nerealno planiranog prihoda iz Proračuna Kantona, koji je planiran u iznosu od 3.561.839 KM, a ostvaren u iznosu od 562.432 KM.** Prema Odluci Upravnog odbora od 16.02.2016. godine, prihod iz Proračuna Kantona planiran je do iznosa planiranog gubitka, bez objektivnog procjenjivanja. Nije prezentirana dokumentacija temeljem koje bi se potvrdio navedeni iznos, tako da ukazujemo na nerealno planiranje prihoda.

Ukupno ostvareni rashodi za 2016. godinu iskazani su 55.894.675 KM, te su u odnosu na planirane veći za 1,26%. Ostvareni rashodi u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2,8% (1.534.814 KM). Najveće odstupanje je ostvareno kod lijekova, koji su veći u odnosu na plan za 13% ili za 285.645 KM, zatim materijala za hemodijalizu, koji su više ostvareni za 159% ili za 103.093 KM. Troškovi plaća i ostalih primanja uposlenih ostvareni su u iznosu od 35.997.082 KM ili za 1% više u odnosu na plan (za 197.082 KM).

Iako je došlo do značajnog odstupanja ostvarenih od planiranih pokazatelja, Bolnica nije sačinila izmjene i dopune plana, koji treba predstavljati temelj poslovnih aktivnosti za period za koji je donesen.

Upravni odbor Bolnice je usvojio 27.04.2017. godine Izvješće o poslovanju Bolnice za 2016. godinu. Vlada Zeničko-dobojskog kantona je Zaključkom od 22.06.2017. godine primila k znanju Izvješće i uputila ga u dalju skupštinsku proceduru.

Godišnja finansijska izvješća za 2016. godinu, koji obuhvataju Bilancu uspjeha–Izvješće o ukupnom rezultatu za period, Bilancu stanja–Izvješće o finansijskom položaju na dan 31.12.2016. godine, Izvješće o novčanim tijekovima–izvješće o tijekovima gotovine, Izvješće o promjenama u kapitalu i Bilješke uz finansijska izvješća, Bolnica je sačinila i dostavila nadležnim organima i institucijama, sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

Preporuke:

- *Godišnji plan poslovanja donijeti sukladno članku 13. Statuta, kojim je utvrđeno da Upravni odbor usvaja isti u prosincu tekuće godine za narednu godinu.*
- *Potrebno je donijeti interne procedure kojima bi se definirala metodologija planiranja kao i procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.*
- *Upravni odbor treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a sukladno njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja.*

6. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

6.1 BILANCA USPJEHA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvješćima za 2016. godinu, iskazani su prihodi 52.734.349 KM, čija je struktura u obračunskom periodu iskazana kako slijedi:

	KM	KM
	01.01. - 31.12.2016.	01.01. - 31.12.2015.
PRIHODI	52.734.349	50.576.452
Poslovni prihodi	52.052.341	50.241.392
Ostali poslovni prihodi	52.052.341	50.241.392
Finansijski prihodi	13.950	2.918
Ostali prihodi i dobici	668.058	332.142

Računovodstvenim politikama, uskladenim sa zahtjevima iz standarda, uredene su politike vrednovanja i iskazivanja prihoda. Prihodi se priznaju po principu fakturirane realizacije iznosa prihoda koji je moguće utvrditi. Prihod se vrednuje po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili se potražuje.

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su 52.052.341 KM, a čine ih ostali poslovni prihodi.

Ostali poslovni prihodi sastoje se od prihoda iz namjenskih izvora financiranja u iznosu od 48.552.949 KM, prihoda od donacija 2.174.819 KM, ostalih prihoda po drugim temeljima 1.060.711 KM, prihoda od zakupa 262.270 KM i prihoda od premija 1.592 KM.

Prihodi iz namjenskih izvora financiranja u iznosu od 48.552.949 KM, najvećim dijelom odnose se na doznačena sredstva Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona u ukupnom iznosu od 45.452.624 KM (86,19% od ukupnih prihoda). Od navedenog iznosa, prihodi u iznosu od 40.904.502 KM se odnose na doznačena sredstva Zavoda putem mjesecnih dotacija, sukladno zaključenom ugovoru za 2016. godinu. Ostvarenje za 2016. godinu je veće za 1.626.225 KM ili za 4% u odnosu na prethodnu godinu, dok je u odnosu na plan veće za 831.710 KM ili 2%. Na povećanje ovih prihoda najviše je utjecalo povećanje vrijednosti boda za plaće uposlenih, kao i smanjenje iznosa koji se Bolnici umanjuje na ime liječenja van Kantona.

Planiranje i doznačavanje sredstava Bolnici (kao i ostalim zdravstvenim ustanovama na području Kantona) za 2016. godinu, izvršeno je sukladno Odluci o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova¹. Navedenom Odlukom, kao i primjenom Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH² i Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove³, utvrđeni su elementi za zaključivanje ugovora iz oblasti primarne, konzultativno-specijalističke, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite, način izračunavanja vrste i obima zdravstvenih usluga, trošenje sredstava pričuve, te način izvješčivanja. Preostali iznos od 4.548.122 KM odnosi se na prihode koje je Bolnica ostvarila po izvršenoj usluzi (porodi, onkologija, hematologija, magnetna rezonanca, plazmafereza i dr.), po cijenama koje je utvrdio Zavoda.

U okviru navedenih prihoda iskazani su **prihodi od ustupljene participacije** u iznosu od 198.000 KM, koje je Zavod ustupio Bolnici temeljem Odluke Upravnog odbora Zavoda od 09.02.2017. godine o ustupanju sredstava neposrednog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite zdravstvenim ustanovama, za period I-XII 2016. godine, prema utvrđenim kriterijima. **Bolnica nije na kraju svakog mjeseca uplaćivala naplaćenu participaciju na račun Zavoda, kada je ista i naplaćena od osiguranika. Navodimo da je Bolnica 22.12.2016. godine jednokratno uplatila 360.000 KM za cijelu 2016. godinu, iako je prema mjesecnim obavijestima ukupan uplaćeni iznos trebao biti 373.413 KM. Utvrđeno je da nije dostavljeno Zavodu šestomjesečno, niti godišnje izvješće o naplaćenom iznosu participacije, kako je propisano člankom 12. Odluke o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite**⁴.

Prihodi od liječenja neosiguranih lica i osiguranika sa područja drugih kantona ostvareni su u iznosu od 1.140.480 KM, od čega se na prihod temeljem Ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona odnosi 949.016 KM. Bolnica je zaključila Ugovor za pružanje zdravstvenih usluga sekundarne i tercijarne razine osiguranim osobama ovog Zavoda.

Prihodi od donacija iskazani su u iznosu od 2.174.819 KM, a odnose se na prihode od doniranih stalnih sredstava u iznosu obračunate amortizacije u iznosu od 1.453.286 KM, prihode od vanrednih donacija 562.432 KM i prihode od donacija lijekova i potrošnog medicinskog materijala 159.101 KM. Prihodi od doniranih stalnih sredstava odnose se na prenos sa dugoročnih razgraničenja u iznosu obračunate amortizacije od 1.318.862 KM za donirana stalna sredstva sukladno MRS 20-Računovodstvo državnih davanja i objavljivanje državne pomoći, dok se preostali iznos odnosi na rashod doniranih stalnih sredstava 96.161 KM i troškove amortizacije za dana sredstva u uporabu od 38.263 KM.

Prihodi od vanrednih donacija u iznosu od 562.432 KM odnose se na iskazane prihode temeljem uplata sredstava od strane Vlade Kantona. Naime, Odlukom Vlade Kantona od 07.04.2016. godine Bolnici su

¹ „Sl.novine Zeničko-dobojskog kantona“ br.5/16 i 6/15

² „Sl.novine FBiH“ br. 82/14 i 107/14

³ „Sl.novine FBiH“ br. 34/13 i 90/13

⁴ „Sl.novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 4/05

odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 478.884 KM za refundaciju financiranja nabave i održavanja opreme. Sredstva su odobrena za refundaciju troškova temeljem ranije zaključenih ugovora sa firmom „Siemens“ d.o.o. Sarajevo. **Revizijom smo utvrdili da su nabavljena stalna sredstva u ranijem periodu već jednom pravdana Vladi Kantona, kada su evidentirana na poziciji odloženih prihoda od doniranih stalnih sredstava, odnosno troškova održavanja.** Budući da se doznačena sredstva za iste namjene nisu mogla ponovno evidentirati na odloženim prihodima, ista su proknjižena na poziciji prihoda od vanrednih donacija. Navedeno knjigovodstveno evidentiranje nije sukladno MRS 18-Prihodi i MRS 20-Donacije, budući da nisu ispunjeni uvjeti za priznavanje prihoda, kada je vjerovatno da će buduće ekonomski koristi pritijecti u subjekt i kada se te koristi mogu pouzdano izmjeriti. Obzirom na naprijed navedeno, ne može se potvrditi iskazani iznos od 562.432 KM prihoda u finansijskim izvješćima Bolnice.

Ostali prihodi po drugim temeljima iskazani su u iznosu od 1.060.711 KM, od čega se najznačajniji dio odnosi na prihode temeljem povreda na radu 273.576 KM i prihode od usluga parkinga 234.529 KM.

Prihodi od zakupa u iznosu od 262.270 KM ostvaruju se na osnovu zaključenih ugovora o zakupu, kojim se definiraju cijena zakupa uz prateće režijske troškove, na temelju kojih se zakupcima prostora ispostavljaju fakture, što je detaljnije pojašnjeno u točki 6.2.2.3. Izvješća.

Preporuke:

- *Postupati sukladno članku 12. Odluke o neposrednom učeštu osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite, te dostavljati Zavodu šestomjesečna i godišnja izvješća o naplaćenom iznosu participacije. Naplaćenu participaciju doznačavati Zavodu krajem svakog mjeseca.*
- *Kod priznavanja prihoda u finansijskim izvješćima postupati sukladno MRS 18.-Prihodi i MRS 20.-Računovodstvo državnih davanja i objavljivanje državne pomoći, samo kada su ispunjeni propisani uvjeti.*

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su 13.950 KM i odnose se na prihode od kamata 8.091 KM i ostale finansijske prihode 5.859 KM.

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su 668.058 KM i odnose se na: prihode od otpisanih obveza i ostalih prihoda u iznosu od 624.051 KM, prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja 35.660 KM, prihode od prodaje materijala 5.173 KM i prihode od prodaje stalnih sredstava 3.174 KM.

Prihodi od otpisanih obveza iskazani su u iznosu od 608.906 KM, od čega se iznos od 236.080 KM odnosi na prihode evidentirane temeljem Odluke Upravnog odbora od 21.02.2017. godine. Prema navedenoj Odluci o otpisu dugovanja, izvršen je otpis obveza od dobavljača, čiji su računi imali dospijeće plaćanja u 2011., 2012. i 2013. godini. Navodimo značajna otpisana dugovanja od slijedećih dobavljača: „Bosnalijek“ Sarajevo 65.020 KM, „Derby Trade“ d.o.o. Brčko 63.014 KM, „Hercegovina lijek“ Mostar 41.452 KM, „Brkić-petrol“ d.o.o Zenica 14.570 KM i Univerzitetski klinički centar Tuzla 7.592 KM. Prema navedenoj Odluci, iznos obveza je oprihodovan zbog zastarjelosti istih. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se potvrdilo da su dobavljači odobrili navedeni otpis obveza u korist Bolnice, posebno imajući u vidu da su izvodi otvorenih stavki osporeni od strane dobavljača. Posebno ističemo da je Kantonalni sud u Zenici 07.03.2017. godine donio presudu, prema kojoj je Bolnica dužna da „Derby Trade“ d.o.o. Brčko na ime duga isplati iznos od 223.802 KM. Uzimajući u obzir naprijed navedeno, ne može se potvrditi iskazani iznos prihoda temeljem otpisanih obveza od 236.080 KM u finansijskim izvješćima Bolnice.

Preostali iznos otpisanih obveza od 372.826 KM odnosi se na odobrene popuste od strane dobavljača, oprihodovane sukladno zaključenim sporazumima.

Preporuka:

- *Prihode priznavati na osnovu vjerodostojne i validne dokumentacije kako bi isti bili realno iskazani u finansijskim izvješćima.*

6.1.2 Rashodi

Ukupno iskazani rashodi na 31.12.2016. godine iznose 55.894.676 KM, što u odnosu na finansijski plan predstavlja ostvarenje od 101,3%.

	KM	KM
	01.01.-31.12.2016.	01.01.-31.12.2015.
RASHODI	55.894.676	54.359.862
Poslovni rashodi:	55.294.666	53.944.311
Materijalni troškovi	9.620.651	8.964.783
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	40.683.965	40.362.208
Troškovi proizvodnih usluga	970.306	741.600
Amortizacija	2.686.342	2.802.968
Nematerijalni troškovi	1.333.402	1.072.752
Finansijski rashodi	418.885	199.409
Ostali rashodi i gubici	181.125	216.142

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 55.294.666 KM i veći su za 2,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 9.620.651 KM, a odnose se na utrošene sirovine i materijal u visini od 8.238.177 KM, električnu energiju i gorivo 1.255.232 KM i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma 127.242 KM.

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 40.683.965 KM, a isti su u odnosu na prethodnu godinu veći za 321.757 KM. U strukturi ukupnih rashoda za 2016. godinu učestvuju sa 72,78 %.

	KM	KM
	01.01.-31.12.2016.	01.01.-31.12.2015.
TROŠKOVI PLAĆA I DRUGA PRIMANJA UPOSLENIH	40.683.965	40.362.208
Troškovi plaća i naknada plaća uposlenim	36.021.943	35.476.129
Troškovi ostalih primanja naknada i mat.prava uposlenih	4.566.126	4.784.921
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	95.896	101.158

Pravilnikom o radu je definirana osnovna plaća koja predstavlja umnožak najniže neto plaće i odgovarajućeg koeficijenta složenosti poslova u koji je razvrstano zvanje i poslovi uposlenika. Utvrđena najniža plaća za 2016. godinu iznosila je 327 KM. Koeficijenti složenosti utvrđeni Pravilnikom, razvrstani su u grupe zanimanja sa koeficijentima složenosti za svaku grupu, osim za direktora Bolnice, čija visina plaće je utvrđena posebnim ugovorom zaključenim sa Upravnim odborom. Prema ugovoru osnovna plaća direktora utvrđena je u visini 3 prosječne mjesecne isplaćene neto plaće Kantona prema podacima Federalnog zavoda za statistiku. Ista se direktoru prema ugovoru uvećava za dodatak rukovođenja 30%, zvanje primarijusa 3% i doktora nauka 10%.

Statutom Bolnice je utvrđeno da direktor obavlja i poslove ljekara specijaliste ako poslovi koje on obavlja to dopuštaju, pored poslova iz svog djelokruga. Uz obračun plaće, direktoru je vršen obračun naknade za pripravnost kao ljekaru specijalisti, međutim ista nije utvrđena zaključenim ugovorom. Po svim temeljima ukupna mjesecna dodatna primanja direktora iznosila su do 1.887 KM od čega se na pripravnost odnosi 50% iznosa. Zaključkom Vlade Kantona od 14.07.2016. godine regulirano je da ukupna dodatna primanja po svim temeljima (izuzev minulog rada) definirana kolektivnim ugovorima o pravima i obavezama poslodavaca i uposlenika, ne mogu preći iznos od jedne prosječne mjesecne isplaćene neto plaće Kantona. **Imajući u vidu da je prosječna plaća Kantona za 2016. godinu iznosila cca 700 KM, a da su dodatna primanja direktora mjesечно iznosila do 1.887 KM, ne može se potvrditi da je isplata dodatnih primanja direktoru Bolnice izvršena sukladno Zaključku Vlade Kantona.**

Prilikom obračuna plaća uposlenicima instrumentarima u Službi za neurohirurgiju vršen je obračun naknade za rad po pozivu, a radi sudjelovanja u pružanju hitnih operativnih zahvata u iznosu 400 KM i naknade za rad na terenu 50 KM. Navedene naknade nisu utvrđene Pravilnikom o radu.

Najviša plaća u 2016. godini isplaćena je u neto 4.059 KM bez minulog rada, najniža 364 KM i prosječna plaća iznosila je 945 KM.

Preporuka:

- *Pravilnikom o radu obuhvatiti sve naknade plaća koje se obračunavaju i isplaćuju uposlenicima Bolnice, a isplatu dodatnih primanja direktoru vršiti u visini utvrđenoj Zaključkom Vlade Kantona.*

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava uposlenih iskazani su u iznosu od 4.566.126 KM. U navedenom iznosu sadržani su izdaci za topli obrok u iznosu od 4.022.655 KM, prevoz na posao i s posla 148.763 KM, naknada za odvojeni život 77.470 KM, otpremnine zbog odlaska u mirovinu 114.686 KM, naknada za slučaj smrti 111.784 KM, troškovi stručnog usavršavanja 43.331 KM, novčane pomoći porodiljama 30.959 KM, troškovi kotizacija 4.058 KM i troškovi službenih putovanja 12.420 KM.

Isplata toplog obroka u periodu siječanj-rujan 2016. godine vršena je u iznosu 13 KM dnevno. Od listopada 2016. godine isti se obračunava u visini 1% od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

Izdaci za prevoz na posao i s posla-Pravilnikom o radu utvrđeno je da uposlenik koji stanuje na udaljenosti većoj od 7 kilometara ima pravo na prevoz u visini 50% troškova karte javnog saobraćaja ukoliko putuje privatnim vozilom, odnosno 75% ukoliko putuje gradskim saobraćajem. Rješenjima o priznavanju pravo na prevoz nije utvrđen financijski iznos, čime se ne može utvrditi da li se priznaje 50% troškova karte ili 75%, u ovisnosti da li uposlenik koristi privatno vozilo ili putuje gradskim saobraćajem.

Preporuka:

- *Rješenjima o priznavanju naknade za prevoz na posao i s posla utvrditi iznos naknade koji se priznaje uposleniku u ovisnosti da li koristi privatno vozilo ili gradski saobraćaj.*

Naknada za odvojeni život-uposlenici koji su privremeno upućeni na rad van mjesta prebivališta porodice ostvarivali su mjesecnu naknadu za odvojeni život u visini 60% prosječne plaće ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku sukladno Pravilniku o radu.

Troškovi otpremnina-isplata otpremnine izvršena je za 41 uposlenika koji su stekli uvjete za starosnu mirovinu u visini tri prosječne plaće ostvarene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku.

Troškovi stručnog usavršavanja odnose se na odobrena sredstva edukacije uposlenicima Bolnice, financiranje specijalizacija, polaganje subspecijalističkog ispita itd. Upravni odbor usvojio je Plan stručnog usavršavanja za 2016. godinu za zdravstvene uposlenike Bolnice.

Naknade članova Upravnog odbora iskazane su u iznosu od 12.863 KM. Upravni odbor Bolnice čine predsjednik i četiri člana. Visina naknada utvrđena je za predsjednika 300 KM a za članove odbora 250 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 83.033 KM i odnose se na zaključene ugovore o djelu sa fizičkim licima. Ugovori o djelu zaključivali su se za obavljanje zdravstvenih usluga obdukcije, biopsije, očitanja patohistoloških nalaza i citologije (62.250 KM); obavljanje radioloških zdravstvenih usluga MRI (32.566 KM); obavljanje poslova ljekara specijaliste ortopeda (1.200 KM) itd. Navedeni poslovi spadaju u redovne poslove obavljanja djelatnosti Bolnice čime se ne može potvrditi utemeljenost zaključivanja istih, kao ni angažiranje fizičkih lica za obavljanje istih. Utvrdili smo da su se određeni ugovori zaključivali retroaktivno, po isteku ugovorenog roka za izvršenje posla. Također nam za ugovorene poslove nisu prezentirana izvješća o izvršenom poslu, kao dokaz da su isti i izvršeni. **U 2016. godini evidentiran je izdatak temeljem zaključenih ugovora u 2015. godini i 2014. godini u iznosu od 48.547 KM**, čime je narušen računovodstveni princip modificiranog nastanka događaja da se rashodi i izdaci priznaju u obračunskom periodu, u kojem je obveza za plaćanje i nastala. Za ugovore zaključene u 2016. godini nije knjigovodstveno iskazan izdatak u iznosu 26.755 KM, dok je dio ugovora iz 2015. godine u iznosu od 3.800 KM evidentiran na kontu Ostali nespomenuti rashodi-ranije godine, čime izdaci za ugovore o djelu nisu realno iskazani.

Preporuke:

- ***Ugovore o djelu zaključivati za obavljanje poslova, koji ne spadaju u redovnu djelatnost Bolnice, te vršiti pravovremeno zaključivanje istih.***
- ***Izdatke temeljem zaključenih ugovora o djelu iskazivati za period na koji se odnose u cilju istinitog i fer financijskog izvješćivanja, te osigurati podnošenje izvješća o obavljenom poslu prije isplate.***

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 970.306 KM. U okviru istih najznačajniji su troškovi usluga održavanja opreme 802.025 KM, održavanja građevina 95.882 KM i troškovi transportnih usluga 60.078 KM. Troškovi održavanja medicinske opreme i softvera obrađeni su u dijelu javnih nabava. U dijelu troškova transportnih usluga utvrdili smo da Bolnica nema donesenu internu proceduru o korištenju ukupno 17 vozila sa kojima raspolaze, te da za ista nisu utvrđeni normativi potrošnje goriva.

Preporuka:

- ***Donijeti proceduru o korištenju službenih vozila Bolnice te utvrditi normative potrošnje goriva.***

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.333.399 KM i odnose se u najvećem dijelu na troškove neproizvodnih usluga 532.538 KM, troškove poreza, naknada, taksi i drugih dadžbina 339.427 KM, troškove platnog prometa 169.923 KM, ostale nematerijalne troškove 154.498 KM i troškove poštanskih i telekomunikacionih usluga 124.098 KM.

Troškovi neproizvodnih usluga se odnose na troškove zdravstvenih usluga, troškove vode, komunalne usluge i troškove emisije čestica. Troškovi zdravstvenih usluga realizirani su u iznosu od 165.540 KM i veći su u odnosu na plan za 130.540 KM. Povećanje troškova uslijedilo je zbog, kako se navodi u Izvješću o poslovanju za 2016. godinu, kvara na aparatu histokinet i CT aparat, zbog čega su angažirane druge zdravstvene ustanove za pružanje ovih usluga. Za svježe smrznute plazme Bolnica je platila Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH 37.671 KM, za što nije prezentiran ugovor. Za pružanje patohistoloških usluga Bolnica je angažirala PZU „Moja klinika“ Sarajevo, kojoj je plaćeno ukupno 60.000 KM.

Ostali nematerijalni troškovi odnose se na priznate povrate novčanih sredstava za refundaciju lijekova osiguranim licima, kojima su apoteke zbog problema sa isporukom isporučile manje količine lijeka od onih koje je propisao ljekar, odobrene pomoći uposlenicima Bolnice itd.

Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga se odnose na troškove poštanskih usluga, interneta, fiksne i mobilne telefonije. Troškovi mobilnih telefona priznavali su se temeljem Odluke direktora iz 2014. godine, direktoru u iznosu od 100 KM, pomoćnicima direktora 50 KM, šefu Službe za računovodstvene poslove 50 KM, glavnom tehničaru 30 KM, šefu odjeljenja nabave i komercijalisti 20 KM. Odobreni iznosi uplaćivali su se mjesечно na tekuće račune uposlenika bez plaćanja poreza, što nije sukladno Zakonu o porezu na dohodak, jer navedene isplate uposlenicima imaju tretman dodatnih primanja.

Preporuka:

- ***Uplatu poreza na dodatna primanja uposlenicima vršiti sukladno Zakonu o porezu na dohodak.***

6.1.2.2 Financijski rashodi

Financijski rashodi iskazani su u iznosu od 418.885 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 219.476 KM, a odnose se na redovne kamate po viđenju.

6.1.3 Financijski rezultat

Bolnica je u 2016. godini iskazala negativan finansijski rezultat (gubitak) u iznosu 3.160.327 KM. Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, jer je Bolnica nerealno iskazala prihode u iznosu od 562.432 KM na ime prihoda od vanrednih donacija i prihode u iznosu od 236.080 KM na ime prihoda od otpisanih obveza (točka 6.1.1. Izvješća). Također, Bolnica nije izvršila rezerviranje sredstava na teret troškova za izvjesne sudske sporove, čime su isti podcijenjeni (točka 6.2.4. Izvješća), nije izvršena ispravka potraživanja starijih od godinu dana u iznosu od 64.933 KM na teret rashoda poslovanja, čime su isti i gubitak podcijenjeni za navedeni iznos (točka 6.2.2.3. Izvješća).

Upravni odbor Bolnice je 27.02.2017. godine donio Odluku o utvrđivanju gubitka za 2016. godinu za potrebe predaje finansijskih izvješća, međutim nije donešena Odluka o načinu pokrića gubitka.

Pored svih poduzetih aktivnosti Bolnica je u revidiranoj godini nastavila da posluje s gubitkom. Mjesečne dozname iz sredstava doprinosa zdravstvenog osiguranja, vlastiti prihodi iz poslovnih aktivnosti, te subvencije iz Proračuna Vlade Kantona, nisu bili dovoljni za izmirenje dospjelih obveza i pokriće svih troškova poslovanja. Upravni odbor je na sjednici održanoj 27.04.2017. godine, donio Zaključak prema kojem je dao ovlaštenje direktoru Bolnice da formira Komisiju za sačinjavanje sanacionog plana poslovanja Bolnice, čiji je prijedlog Komisija bila dužna dostaviti Upravnom odboru na razmatranje i usvajanje. Nije prezentirana dokumentacija da je postupljeno po navedenom Zaključku.

Preporuka:

- *Postupiti sukladno Zaključku Upravnog odbora od 27.04.2017. godine i poduzeti aktivnosti na sačinjavanju sanacionog plana poslovanja Bolnice.*

6.2 BILANCASTANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilance iskazana je:

	KM	KM
	31.12.2016.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	35.505.390	35.712.675
Nematerijalna sredstva	344.523	555.237
Nekretnine, postrojenja i oprema	35.074.556	35.061.179
Investicijske nekretnine	-	-
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	71.015	71.015
Dugoročni finansijski plasmani	15.296	19.385
Dugoročna razgraničenja	-	5.859

Stalna sredstva se početno vrednuju i iskazuju po trošku nabave. Pravilnikom o računovodstvenim politikama utvrđeno je da mjerene nakon početnog priznavanja dugoročne materijalne i nematerijalne imovine će se vršiti metodom nabavne vrijednosti.

Nematerijalna stalna sredstva iskazana su 344.523 KM (nabavna vrijednosti 1.944.181 KM, ispravka vrijednosti 1.599.658 KM), te se najvećim dijelom odnose na ostala nematerijalna sredstva u iznosu od 322.523 KM. Tijekom 2016. godine izvršeno je isknjiženje nematerijalnih stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 126.160 KM. Od navedenog iznosa na prijenos 50 licenci BIS softvera na Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, odnosi se 298.859 KM nabavne vrijednosti, 238.689 KM ispravke vrijednosti i 60.170 KM sadašnje vrijednosti. Prijenos licenci je izvršen temeljem Ugovora o prijenosu vlasništva bez naknade, od 27.10.2016. godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava. Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u slijedećoj tabeli:

KM							
Opis	Zemljišta	Građevinski Objekti	Postroj. i oprema	Alati, pog. i kan.nam.	Transp. sredstva	Stanovi, avansi, mat.sred. u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Nabavna vrijednost						
	na dan 01.01.2016.	725.775	58.840.543	43.692.551	197.198	815.646	979.978
	direktna povećanja u 2016.		88.661	2.400.838	1.469	82.099	2.573.067
	otuđenje i rashodovanje			(742.092)	(38)		(742.130)
	Ostalo						(1.369)
	na dan 31.12.2016.	725.775	58.929.204	45.351.297	198.629	897.745	978.609
2	Akumulirana amortizacija						
	na dan 01.01.2016.	35.278.069	34.006.960	178.078	709.959	17.447	70.190.512
	amortizacija za 2016.	626.689	1.865.545	4.222	39.342		2.535.798
	otuđenje i rashodovanje		(673.263)	(38)			(673.301)
	na dan 31.12.2016.	35.904.758	35.199.242	182.262	749.300	17.447	72.053.009
3	Neto knjigovo. Vrijednost						
	na dan 01.01.2016.	725.775	23.562.474	9.685.591	19.120	105.687	962.532
	na dan 31.12.2016.	725.775	23.024.446	10.152.055	16.368	148.444	1.007.468
							35.074.556

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 35.074.556 KM (nabavna vrijednost 108.542.995 KM, ispravka vrijednosti 73.468.439 KM), a čine ih:

Zemljište je iskazano u iznosu od 725.775 KM, a odnosi se na zemljište u bolničkom krugu. Na ovoj poziciji tijekom 2016. godine nije bilo promjena.

Građevinski objekti iskazani su 23.024.446 KM (nabavne vrijednosti 58.929.204 KM, ispravke vrijednosti 35.904.758 KM), a čine ih: medicinski objekti 21.998.690 KM, upravne zgrade 474.867 KM i gornji slojevi puteva 550.889 KM. Povećanje vrijednosti građevinskih objekata u iznosu od 88.661 KM najvećim dijelom odnosi se na demontažu postojeće i nabavu nove krovne konstrukcije u iznosu od 38.038 KM. Smanjenje vrijednosti građevinskih objekata u 2016. godini izvršeno je za obračunatu amortizaciju 626.689 KM.

Postrojenja i oprema iskazani su 10.152.055 KM (nabavne vrijednosti 45.351.297 KM; ispravke vrijednosti 35.199.242 KM), a čine ih oprema, mašine i postrojenja u zdravstvu, elektronski računari, telefonska i telefaks oprema, računske i pisaće mašine, ostala uredska oprema, oprema za grijanje, ventilaciju i održavanje prostorija. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme izvršeno je u ukupnom iznosu od 2.400.838 KM, od čega se najznačajniji iznos od 935.756 KM odnosi na donaciju Općine Kartepe (Republika Turska), prema zaključenom Protokolu o doniranju opreme za Službu za ženske bolesti, perinatologiju i neonatologiju. Smanjenje na poziciji postrojenja i opreme izvršeno je za obračunatu amortizaciju u 2016. godini u iznosu od 1.909.109 KM.

Transportna sredstva iskazana su 148.445 KM (nabavne vrijednosti 897.745 KM; ispravke vrijednosti 749.300 KM), a čine ih putnički automobili, sanitetska vozila, teretna i vučna vozila i ostala transportna sredstva. Najznačajnije povećanje vrijednosti u 2016. godini u iznosu od 69.697 KM odnosi se na nabavu sanitetskog vozila. Smanjenje vrijednosti transportnih sredstava u 2016. godini izvršeno je za obračunatu amortizaciju od 39.342 KM.

Stambene zgrade i stanovi iskazani su u iznosu od 90.017 KM (nabavne vrijednosti 107.464 KM; ispravke vrijednosti 17.447 KM). Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Bolnica korisnik navedenih stambenih prostora, tako da ne možemo potvrditi navedeni iznos u finansijskim izvješćima.

Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi iskazani su 917.451 KM, od čega se na započete projekte u periodu 2008.-2012. godina odnosi 845.936 KM, a isti ni do danas nisu okončani. Navedeni iznos odnosi se na slijedeće projekte: operacioni blok 412.849 KM, termoelektrana 204.464 KM, stacionarnaradovi 164.119 KM, prečišćivač vode 22.850 KM, infektivni otpad 19.684 KM, kapija 14.209 KM i medicina rada 7.761 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se najveći dio ulaganja odnosi na izradu projektne

dokumentacije po zaključenim ugovorima iz 2008. godine. Tako navodimo ugovor zaključen 04.02.2008. godine sa „Medico inženjering“ d.o.o Sarajevo o izradi projektne dokumentacije za izgradnju operacionog bloka sa centralnom intezivnom njegom na iznos od 236.765 KM (kasnije izmijenjen na iznos od 109.024 KM). U okviru projekta Termoelektrana ulaganja su najvećim dijelom izvršena temeljem ugovora o izradi projektne dokumentacije zaključenog sa „Nital“ d.o.o Zenica dana 26.03.2008. godine na iznos od 205.949 KM. **Nisu prezentirane odluke Upravnog odbora o ulaganju u navedene investicije. Iz prezentirane dokumentacije, ne može se potvrditi da je Bolnica izvršila analizu svih dosadašnjih ulaganja, budući da tijekom 2016. godine nije bilo novih ulaganja u iste. Navedeni projekti nisu okončani, niti se zna ishod njihove dalje realizacije.**

Bolnica nije izvršila test na umanjenje vrijednosti investicija u tijeku, kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa, kako nalaže Međunarodni računovodstveni standard 36.-Umanjenje vrijednosti sredstava. Nije postupljeno prema načelu opreznosti, jer nije izvršena procjena vjerovatnoće budućih ekonomskih koristi od iskazane imovine sukladno paragrafu 37, 85. i 89. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća.

Preporuka:

- *Na datum bilance izvršiti test na umanjenje vrijednosti investicija u tijeku, kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa sukladno MRS 36. - Umanjenje vrijednosti imovine.*

Predujmovi za građevinske objekte iskazani su u iznosu od 46.306 KM i odnose se na date predujmove u 2016. godini.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 15.296 KM i odnose na dugoročne kredite dane uposlenicima Bolnice (2 uposlenika), temeljem ugovora o kupoprodaji stanova iz 2000. i 2011. godine. Prema zaključenom Ugovoru od 07.04.2000. godine, cijena stana će se platiti na kredit u trajanju od 20 godina uz kamatnu stopu od 0,8% godišnje (godišnji anuitet 1.063 KM). Prema drugom ugovoru o kupoprodaji, plaćanje stana izvršit će se obročnom otplatom u 10 jednakih godišnjih rata uz kamatnu stopu od 1% godišnje (anuitet 3.026 KM).

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearном metodom otpisa po utvrđenim minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije;“ a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. Bolnica je prema izmijenjenim amortizacijskim stopama i procijenjenom vijeku uporabe (Odluka o usklađivanju amortizacijskih stopa od 20.07.2016. godine) izvršila obračun amortizacije na nematerijalna i materijalna stalna sredstva.

Stope amortizacije date su u sljedećoj tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Aplikativni softver	5	20
Građevinski objekti	od 77-20	1,30-5
Oprema	od 10 do 7	10-14,3
Oprema za RTV promet	6,66	15
Elektronski računari	5	20
Sanitetska vozila	6,66	15
Ostali automobili	6,66	15

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Bolnica na datum bilance, kao ni ranijih godina, nije izvršila procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS 36-Umanjenje imovine. Postupljeno je suprotno članku 10. Pravilnika o računovodstvenim politikama Bolnice, kojim je definirano da na datum svake bilance Bolnica će izvršiti procjenu da li je vrijednost stalnih sredstava umanjena sukladno MRS 36. Nije moguće kvantificirati potencijalne efekte odstupanja od navedenog standarda na finansijska izvješća Bolnice za 2016. godinu.

Vlasništvo nad nekretninama

Revizijom je utvrđeno da su u poslovnim knjigama evidentirane nekretnine sadašnje vrijednosti u iznosu od 23.024.446 KM. Bolnica ne raspolaže dokumentacijom za dokazivanje prava vlasništva ili prava raspolaganja nad nekretninama koje koristi i koje se vode u poslovnim knjigama Bolnice.

Nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi u smislu da Bolnica nije izvršila prijenos prava upravljanja ili raspolaganja, odnosno vlasništva nad ovom imovinom. Prema prezentiranoj dokumentaciji, za dio nekretnina, u zemljišno-knjižne izvadke upisani su slijedeći vlasnici: „općenarodna imovina“ sa nepoznatom adresom, organ upravljanja-Željezara Zenica i Zeničko-dobojski kanton, sa udjelom 1/1. Za ostali značajniji dio nekretnina upisani vlasnik je „općenarodna imovina“ sa nepoznatom adresom.

Hipoteke i založno pravo

Bolnica nema ograničenja u raspolaganju imovinom koju koristi za poslovne svrhe.

Preporuka:

- ***Na datum bilance vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevima MRS 36-Umanjenje imovine.***

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilance iskazane su slijedeće zalihe:

	KM	31.12.2016.	31.12.2015.
ZALIHE		1.590.539	1.352.720
Sirovine, materijal i rezervni dijelovi		1.564.045	1.344.708
Gotovi proizvodi		1.541	1.257
Dani avansi		24.953	6.755

Zalihe robe i proizvoda u skladištu se vode po nabavnim cijenama. Zalihe materijala i proizvodnje u tijeku se vrednuju po nabavnim cijenama. Nabavna vrijednost (cijena koštanja) zaliha utvrđuje se primjenom prosječnog ponderiranog troška.

Zalihe sirovina i materijala iskazane su 1.564.045 KM, te se najvećim dijelom sastoje se iz zaliha lijekova 332.871 KM, zaliha dijagnostičkih sredstava 372.404 KM, zaliha ostalih materijala u apoteci 267.747 KM i zaliha ortopedskih materijala i pomagala 82.538 KM.

Dani avansi iskazani su 24.953 KM i odnose se na dane avanse za nabavu roba i usluga u 2016. godini.

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31.12.2016. godine iskazani su 8.088 KM.

	KM	31.12.2016.	31.12.2015.
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI		8.088	24.984
Transakcijski računi (u domaćoj valuti)		1.161	21.170
Transakcijski računi (u stranoj valuti)		4.104	995
Blagajna-domaća valuta		2.823	2.819
Blagajne-strane valute		-	-

Gotovina i ekvivalenti gotovine odnose se na gotovinska sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka i u blagajnama.

Transakcijski računi u zemlji otvoreni su kod Investiciono-komercijalne banka d.d. Zenica i Bosna Bank International.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilance, u finansijskim izvješćima iskazana su slijedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	31.12.2016.	31.12.2015.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		2.481.071	1.946.786
Kratkoročna potraživanja		2.481.071	1.946.786
Potraživanja od prodaje		2.325.394	1.799.010
Druga kratkoročna potraživanja		155.677	147.776
Aktivna vremenska razgraničenja		-	-

Katkoročna potraživanja su veća za 534.285 KM ili za 27,4% u odnosu na prethodnu godinu.

	KM	31.12.2016.	31.12.2015.
Potraživanja od prodaje		2.325.394	1.799.010
Kupci u zemlji		2.489.076	1.995.251
Kupci u inozemstvu		11.330	18.648
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)		(175.012)	(214.889)

Potraživanja od prodaje iskazana su 2.325.394 KM i odnose se najvećim dijelom na potraživanja od Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona (1.515.169 KM). Temeljem Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2016. godinu, iskazana su potraživanja u iznosu od 1.298.126 KM, dok se preostali dio od 217.043 KM odnosi na potraživanja za rad komisije za liječenje van Kantona, ino-osiguranje i regresni postupak.

Poslije Zavoda najveća nenaplaćena potraživanja na dan 31.12.2016. godine su od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH 300.246 KM i Zavoda zdravstvenog osiguranja SBK/KSB 137.779 KM. Značajan iznos potraživanja se odnosi na potraživanja temeljem poslovnih prostora danih u zakup. Pravilnikom o računovodstvenim politikama Bolnice utvrđeno je da se potraživanja preko 365 dana prenose na sumnjiva i sporna potraživanja i za iste se vrši ispravka vrijednosti potraživanja na teret rashoda.

Nije prezentirana ročna struktura potraživanja na datum bilance, tako ako se izuzmu gore navedena potraživanja nastala pružanjem zdravstvenih usluga (1.953.194 KM), ne možemo potvrditi da su potraživanja u iznosu od 372.200 KM starosti do godinu dana, a u knjigovodstvenim evidencijama se iskazuju kao redovna. Bolnica je dužna osigurati ročnu strukturu potraživanja, koja bi pružala pouzdane informacije o starosti potraživanja, na osnovu kojih bi mogla blagovremeno poduzimati aktivnosti na zaštiti ove imovine. **Imajući u vidu činjenicu da su ova potraživanja evidentirana kao kratkoročna za koja Bolnica nije izvršila procjenu naplativosti, ne može se potvrditi da su ista realna i da će se naplatiti.** Navedeno ističemo jer je utvrđeno da se potraživanja od PPUD „Brooklyn“ d.o.o Zenica u iznosu od 25.825 KM, potraživanja od „Senzacija“ d.o.o Zenica u iznosu od 35.440 KM i potraživanja od „Krivaja Mobel“ d.o.o Zavidovići u iznosu od 3.668 KM i dalje iskazana na poziciji kratkoročnih potraživanja, a starija su od godinu dana. Ista nisu prenesena na sumnjiva i sporna potraživanja, nije izvršena ispravka potraživanja na teret rashoda poslovanja, čime su isti podcijenjeni za iznos od 64.933 KM. Potraživanja od „Senzacija“ d.o.o Zenica su utužena tužbom od 06.01.2016. godine kod Općinskog suda Zenica.

Vezano za iskazano potraživanje od PPUD „Brooklyn“ d.o.o Zenica u iznosu od 25.825 KM iz 2015. godinu, utvrđeno je da ista nisu utužena. Ugovor sa zakupcem prostora zaključen je 25.09.2013. godine, po cijeni od 57 KM/m², na period od tri godine. Na zahtjev PPUD „Brooklyn“ d.o.o Zenica, odobreno je izdavanje u podzakup prostora od 6,45 m² u centralnom holu glavne zgrade Bolnice, tako da je 29.05.2014. godine zaključen Ugovor o podzakupu između Bolnice, PPUD „Brooklyn“ d.o.o Zenica i „Inovine“ Sarajevo. Navedeno je u suprotnosti sa člankom 11. Pravilnika o bližim uvjetima i postupku davanja u zakup kapaciteta zdravstvenih ustanova, kao i vrsti kapaciteta zdravstvenih ustanova koji se

mogu dati u zakup¹, prema kojem zakupac ne može zakupljene prostorije i medicinsko-tehničku i drugu opremu, dati u zakup drugoj osobi (podzakup). Zbog neplaćanja zakupa, Odlukom v.d. Direktora od 13.01.2016. godine, imenovana je Komisija za primopredaju prostora, koja je trebala preuzeti prostor od strane zakupca i sačiniti zapisnik o primopredaji. Zapisnik je sačinjen 22.02.2016. godine, kada je zakupac iseljen iz zakupljenog prostora.

Utvrđeno je da je nakon isteka ugovora o zakupu poslovnog prostora Bolnice sa „Gams“ d.o.o Zenica iz 2013. godine, zaključen u 2016. godini novi Ugovor prema kojem je naknada za zakup prostora od 60,9 m² u centralnom holu glavne zgrade Bolnice sa 66 KM/m² smanjena na 52 KM/m². Naime, nakon izvršenog javnog oglašavanja viška prostora u kojem se obavlja zdravstvena djelatnost kao i viška nezdravstvenog prostora, Komisija za izbor najpovoljnijeg ponuđača je za navedeni poslovni prostor odredila početnu cijenu od 40 KM/m², iako je u prethodnom periodu cijena zakupa bila znatno veća (66 KM/m²). Za isto nam nije dato adekvatno obrazloženje. „Gams“ d.o.o Zenica je ponudio najveću početnu cijenu od 52 KM/m² i sa istim je Bolnica zaključila ugovor. Navodimo da stanje nenaplaćenih potraživanja od navedenog zakupca prostora sa 31.12.2016. godine iznosi 38.168 KM i ista nisu potvrđena IOS-om od strane kupca.

Prema pregledu zaključenih ugovora o zakupu, Bolnica je zaključila ukupno 22 ugovora o zakupu, od čega su dva ugovora na neodređeno vrijeme (IZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona i Zdravstveni fakultet Zenica). Navedeno nije sukladno članku 10. navedenog Pravilnika, prema kojem se ugovori o zakupu zaključuju na određeno vrijeme. Ističemo da je Bolnica zaključila 01.12.2001. godine sa Emirom Agićem ugovor o ustupanju na korištenje građevinskog zemljišta, koji je više puta produžavan, zadnji put 29.05.2014. godine na period od pet godina.

Ističemo da u izvanbilančnoj evidenciji nisu iskazana utužena potraživanja od bivših uposlenika Bolnice, temeljem naknade štete prema zaključenim ugovorima o specijalizaciji. Zaključenim ugovorima o specijalizaciji, definirana su prava i obveze Bolnice i zdravstvenih djelatnika, koji se upućuju na specijalizaciju, kao i da je djelatnik u slučaju kršenja odredbi ugovora, dužan Bolnici vratiti revalorizovani bruto iznos novčane naknade primljene za vrijeme trajanja specijalizacije i druga primanja (putni troškovi, troškovi polaganja specijalističkog ispita, naknade za odvojeni život, plaćeno odsustvo, godišnji odmor). Prema pregledu Službe za pravne, kadrovske i opće poslove, u 2013. i 2014. godini utužena su četiri bivša uposlenika ukupne vrijednosti spora od 512.282 KM. Sudski sporovi do momenta završetka revizije nisu okončani.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je u istom iznosu kao i sumnjiva i sporna potraživanja 175.012 KM, jer se prilikom prenosa redovnih potraživanja na sumnjiva i sporna, istovremeno vrši i korekcija rezultata poslovanja, na teret rashoda. **U 2016. godini nije vršena ispravka vrijednosti potraživanja na teret rashoda, odnosno nije vršen prenos dijela potraživanja na sumnjiva i sporna, a naplaćeno je 39.417 KM ranije ispravljenih potraživanja.**

Na ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji najveći dio se odnosi na: PPUD „Brooklyn“ d.o.o Zenica 38.394 KM, Caffe bar Starbucks 28.934 KM i Senad Šišić 16.662 KM, protiv kojih su pokrenuti i dobiveni sudski sporovi, ali naplata potraživanja još nije izvršena.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je Bolnica poslala Izvode otvorenih stavki (IOS) Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona (1.515.169 KM), Zavodu za osiguranje i reosiguranje FBiH (300.246 KM) i Zavodu zdravstvenog osiguranja SBK/KSB (137.779 KM) na koja isti nisu odgovorili u zakonskom roku kao je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 155.677KM i najvećim dijelom se odnose na potraživanja za naknadu bolovanja preko 42 dana 87.706 KM i potraživanja za pripravnike 56.340 KM. Vezano za iskazana potraživanja za pripravnike nije prezentirana dokumentacija da su navedena potvrđena izvodom otvorenih stavki.

¹ „Sl.novine FBiH“ br.28/12

Preporuke:

- *Potrebno je dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene politike potraživanja i ojačati nadzor nad primjenom usvojenih procedura u cilju pravovremene naplate svih potraživanja.*
- *Izvršiti detaljnu analizu svih neutuženih potraživanja i poduzeti potrebne aktivnosti na utuženju istih.*
- *Nadležni sektori Bolnice dužni su ostvariti međusobnu suradnju u cilju iskazivanja pokrenutih sudske sporova protiv bivših uposlenika temeljem ugovora o specijalizaciji u poslovnim knjigama Bolnice.*

6.2.3 Kapital

Na datum bilance iskazan je kapital sa slijedećom strukturu:

	KM	31.12.2016.	31.12.2015.
KAPITAL		2.728.132	5.888.459
Temeljni kapital		20.570.427	20.570.427
Gubitak ranijih godina		(14.681.968)	(10.898.558)
Gubitak izvještajne godine		(3.160.327)	(3.783.410)

Osnovni kapital u finansijskim izvješćima iskazan je u iznosu od 20.570.427 KM, a u sudsakom registru 35.075.560 KM. **Nije izvršeno usklađivanje upisanog temeljnog kapitala u sudsakom registru sa temeljnim kapitalom u finansijskim izvješćima Bolnice.** Odlukom o preuzimanju prava i obveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja, kao i Statutom nije utvrđena vrijednost kapitala. Člankom 43. Pravilnika o računovodstvenim politikama Bolnice, definirano je da se upisani kapital iskazuje u iznosu, koji je **upisan u sudsak registar**.

Temeljni (državni) kapital iskazan je 20.570.427 KM, odnosi se na imovinu na koju Bolnica zadržava pravo korištenja od svoga osnivanja, a koja je u cijelosti u vlasništvu Osnivača (Skupštine Zeničko-dobojske županije) na temelju gore navedene Odluke Skupštine Županije.

Gubitak ranijih godina iskazan je u iznosu od 14.681.968 KM i isti je u odnosu na prethodnu godinu veći za 34,7%. Tijekom 2016. godine, na navedenoj poziciji evidentiran je gubitak 2015. godine u iznosu od 3.783.410 KM.

Gubitak izvještajne godine u iznosu od 3.160.327 KM odnosi se na iskazani gubitak revidirane 2016. godine.

Preporuka:

- *Izvršiti usklađivanje upisanog temeljnog kapitala u sudsakom registru sa temeljnim kapitalom iskazanim u finansijskim izvješćima Bolnice.*

6.2.4 Dugoročna rezerviranja

Dugoročna razgraničenja i rezerviranja iskazana u iznosu od 12.788.441 KM odnose se na unaprijed naplaćene i odložene prihode temeljem doniranih stalnih sredstava. Navedeni iznos najvećim dijelom odnosi se na odloženi prihod temeljem doniranih stalnih sredstava financiranih iz sredstava Vlade Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 4.317.127 KM, odloženi prihodi temeljem doniranih stalnih sredstava—Radioterapija 3.054.315 KM, odloženi prihodi temeljem nabavljenih stalnih sredstava od drugih donatora—(po zapisnicima) 910.831 KM i odloženi prihodi temeljem novčanih doznaka u iznosu od 722.749 KM. Odloženi prihodi se smanjuju u iznosu amortizacije tih sredstava, a u korist prihoda perioda. Najveće povećanje u 2016. godini iskazano je na poziciji odloženih prihoda za opremu nabavljenu iz sredstava Vlade Zeničko-dobojskog kantona, što je u povećanje u odnosu na 2015. godinu za iznos od 529.721 KM.

Odloženi prihodi temeljem novčanih doznaka u iznosu od 722.749 KM odnose se na neutrošena novčana sredstva namijenjena za nabavu stalnih sredstava. Prema prezentiranom pregledu stanja na ovoj poziciji, saldo na dan 31.12.2016. godini čini iznos od 416.984 KM, koji se odnosi na uplatu Vlade Kantona za izgradnju energetskog bloka od 31.12.2008. godine. **Nije prezentirano da su sredstva rezervirana za**

navedene namjene na posebnom namjenskom računu, niti su utrošena za navedene namjene. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila i preostali iznos sredstava od 305.765 KM. Uzimajući u obzir stanje novčanih sredstava na dan 31.12.2016. godine (5.265 KM), ne može se potvrditi navedeni iznos od 722.749 KM u finansijskim izvješćima Bolnice.

Revizijom je utvrđeno da Bolnica sa 31.12.2016. godine nije izvršila rezerviranje po započetim sudskim sporovima, sukladno zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 37-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, niti procjenu izvjesnosti sudskih postupaka. Navodimo da prema pregledu Pravne službe, ukupan iznos pokrenutih sudskih sporova protiv Bolnice, po svim osnovama, na dan 31.12.2016. godine iznosi 7.761.695 KM.

Sukladno MRS 37-Rezervisanja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, Bolnica na svaki izvještajni datum treba priznati rezerviranje ukoliko su ispunjeni uvjeti za priznavanje sukladno točki 14., uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze. Iznos priznat kao rezerviranje treba predstavljati najbolju procjenu izdataka potrebnih za podmirivanje postojeće obveze na datum izvješća, koju vrši menadžment subjekta (točka 36). Obzirom da rezerviranje koje je predmet mjerena obuhvata veliki broj stavki, moguće je razmatrati grupu stavki kao cjelinu (točka 24.), a obveza se procjenjuje ponderiranjem svih mogućih ishoda s njihovim vjerovatnoćama (točka 39.). Sukladno točki 27. MRS 37., za sporove za koje se ne može izvršiti pouzdana procjena, ista se objavljuje kao potencijalna obveza.

Preporuka:

- *Rezerviranja po izvjesnim sudskim sporovima vršiti sukladno MRS 37-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijska izvješća po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Bolnice.*

6.2.5 Obveze

U finansijskim izvješćima na datum bilance iskazane su obveze 24.068.515 KM, od čega su dugoročne obveze 14.846.541 KM i kratkoročne obveze 9.099.774 KM.

U finansijskim izvješćima na datum bilance, iskazane su obveze kako slijedi:

	KM	31.12.2016.	31.12.2015.
OBVEZE		24.068.515	21.655.380
Dugoročne obveze		14.846.541	46.541
Kratkoročne obveze		9.099.774	21.519.012
Kratkoročni krediti uzeti u zemlji		509.623	1.621.877
Ostale kratkoročne finansijske obveze		7.279	19.554
Obveze prema dobavljačima		5.108.828	16.065.990
Obveze iz specifičnih poslova		13.422	16.342
Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja		2.885.508	3.172.547
Druge obveze		569.295	605.723
Obveze za PDV		5.819	16.979
Pasivna vremenska razgraničenja		122.200	89.827

6.2.5.1 Dugoročne obveze

Dugoročne obveze iskazane su 14.846.541 KM, a odnose se na obveze temeljem dugoročnog kredita 14.800.000 KM i ostale dugoročne finansijske obveze 46.541 KM.

Dugoročne obveze od 14.800.000 KM odnose se na iskorišteni dio sredstava dugoročnog kredita. Kredit je realiziran temeljem Ugovora o sindiciranom dugoročnom kreditu zaključenog sa UniCredit Bank d.d. Mostar, Sberbank BH d.d. Sarajevo, Union banka d.d. Sarajevo i Investiciono-komercijalna banka d.d. Zenica od 10.10.2016. godine. Kredit je odobren u iznosu do 16.000.000 KM. Skupština Kantona donijela je odluku o davanju suglasnosti na kreditno zaduženje Bolnice na iznos do 16.000.000 KM. Prema ovoj Odluci, kreditna sredstva će se koristiti za otplate dospjelih dugovanja i u cilju održavanja tekuće likvidnosti, dok vraćanje kredita će se vršiti iz sredstava Bolnice. Kamatna stopa je 5% godišnje fiksno, naknada za obradu

kredita od 1% od iznosa kredita, rok korištenja kredita od jednu godinu i rok povrata kredita od 6 godina (72 mjeseca) nakon isteka grage perioda od 12 mjeseci. **Nije prezentiran otplatni plan kredita, dok procijenjeni iznos kamate koji bi trebala Bolnica platiti za period otplate kredita iznosi cca 3,1 milion KM.**

Instrumenti osiguranja kredita su: bjanko vlastite mjenice sa klauzulom „bez protesta“ (24 komada), bjanko ovjereni i pripadajuće mjenično ovlaštenje. Uz navedene mjenice priložene su bjanko vlastite mjenice sa klauzulom „bez protesta“ (24 komada) izdane od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i pripadajuće mjenično ovlaštenje.

Budući da je Bolnica 01.09.2016. godine zaključila ugovor o prekoračenju po transakcijskom računu sa Investiciono-komercijalnom bankom d.d. Zenica, koja je ujedno i članica Konzorcija, izvršena je izmjena postojećeg ugovora o prekoračenju 09.11.2016. godine, tako da je isti smanjen sa 2.500.000 KM na 1.200.000 KM, na period od 12 mjeseci. Iz kreditnih sredstava je izvršeno zatvaranje dijela limita od 1.300.000 KM.

Vezano za realizaciju dugoročnog kredita vršeni su pregovori sa dobavljačima oko načina izmirenja dospjelih obveza, tako da je sa većinom postignut dogovor da se odreknu zakonskih zateznih kamata. Prema procjeni odgovornih osoba, procijenjeni iznos zateznih kamata, kojih su se odrekli dobavljači iznosi cca 2,7 miliona KM. Navedeni iznos nije bio fakturiran Bolnici, niti je knjigovodstveno evidentiran u poslovnim knjigama Bolnice. Također navodimo da je prilikom pregovaranja sa određenim dobavljačima, postignut dogovor vezano za odobravanje rabata i popusta. Ukupan iznos odobrenih popusta, čime su umanjene obveze Bolnice prema dobavljačima, iznosi 373.678 KM, koliko je u knjigovodstvenim evidencijama evidentirano na poziciji prihoda od otpisa obveza.

Sa dobavljačima su zaključeni Sporazumi o izmirenju duga iz kreditnih sredstava, kojima su utvrđene ukupne obveze Bolnice, zatim kaluzula prema kojoj dobavljač neće obračunati zatezne kamate za kašnjenje u plaćanju, te dodatni popust na ukupan dug. Prema prezentiranom pregledu, iz sredstava dugoročnog kredita sa 31.12.2016. godine izmireno je 14.813.557 KM obveza prema dobavljačima.

6.2.5.2 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazane su 9.099.774 KM i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 12.419.238 KM iz razloga izmirenja obveza prema dobavljačima iz kreditnih sredstava.

Kratkoročni krediti uzeti u zemlji iskazani u iznosu od 509.623 KM odnose se na prekoračenje prema Ugovoru o prekoračenju po transakcijskom računu.

Obveze prema dobavljačima iskazane su 5.108.828 KM. Najveći dio ovih obveza odnosi se na obveze prema sljedećim dobavljačima: „Diamedic“ d.o.o. Sarajevo 508.878 KM, „MGM Farm“d.o.o Kakanj 488.118 KM, „Elektroprivreda“ d.d. Sarajevo 439.835 KM, PPP i uređenje Grada Zenica 430.507 KM, „TP DC Sarajevo“ d.d. Sarajevo 352.977 KM, „Inel Med“ d.o.o. Mostar 275.882 KM i Rudnik mrkog uglja Zenica 212.258 KM.

Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih iskazane su 2.885.508 KM, a čine obveze po osnovu plaća i naknada plaća 1.279.322 KM, obveze za poreze i posebne dadžbine na plaće i naknade plaća 138.363 KM, obveze za doprinose u vezi plaća i naknada plaća 1.159.445 KM i obveze za ostala primanja uposlenih 308.378 KM.

Druge obveze iskazane su 569.295 KM i u najvećem dijelu odnose se na obveze po obustavama za kredite uposlenih u iznosu od 518.225 KM.

6.2.5.3 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 122.200 KM, a čine ih obračunati prihodi narednog perioda (zalihe doniranog neutrošenog materijala).

6.2.6 Popis sredstava i obveza

Odlukom direktora od 07.10.2016. godine formirana je Centralna popisna komisija, Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijalnih i sličnih prava, Komisija za popis lijekova i potrošnog medicinskog materijala i Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja, obveza i izvora sredstava.

Centralna popisna komisija sačinila je Elaborat o popisu-Zbirno izvješće, za koji nije prezentirana Odluka Upravnog odbora u usvajanju. Kao prilog Elaborata o popisu nije sačinjeno Izvješće o popisu lijekova

i potrošnog medicinskog materijala, čime se ne može potvrditi iskazano stanje. U Elaboratu o popisu je navedeno da rashod stalnih sredstava iznosi 129.203 KM od čega se na stalna sredstva u uporabi odnosi 128.998 KM i da je rashod vršen zbog dotrajalosti i neisplativosti istih. Obrazloženje da se radi o dotrajalim i neisplativim stalnim sredstvima nije adekvatno, jer je temeljem prezentiranog Ugovora o prenosu vlasništva od 27.10.2016. godine izvršen prenos 50 licenci BIS softvera u iznosu od 60.169 KM, u vlasništvo Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i na dalje održavanje. Za preostali rashodovani iznos od 65.990 KM nije dato obrazloženje, niti je Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijalnih i sličnih prava, isto konstatirala i predložila za rashod u svom Izvešću. Navedena Komisija u izveštaju takođe nije konstatirala i predložila rashod sitnog inventara u iznosu od 101.609 KM. Nije prezentirana Rekapitulacija stalnih sredstava, na temelju koje bi potvrdili da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.

U Izvešću Komisije za popis novčanih sredstava, potraživanja, obveza i izvora sredstava nije dat pregled potraživanja po kupcima, kao ni obveza prema dobavljačima, već su samo navedena sintetička stanja konta. Utvrdili smo da je Bolnica poslala Izvode otvorenih stavki kupcima (IOS) ali određeni broj IOS-a nije vraćen u zakonskom roku.

Prema naprijed navedenom, nismo se uvjerili da je izvršenim popisom utvrđeno stvarno stanje stalnih sredstava, a samim tim i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **Sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, izvršiti popis stalnih sredstava i usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, a Elaborat o popisu potrebno je da usvaja nadležni organ (Upravni odbor).**

6.2.7 Izvanbilančna evidencija

Vanbilančna evidencija u finansijskim izvešćima iskazana je 1.838.282 KM, a odnosi se na zalihe lijekova i potrošnog materijala, koji se nabavljaju iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH.

6.3 IZVEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

U Izveštaju o novčanim tijekovima, iskazani su ukupni novčani primici 100.954.027 KM i ukupne novčane isplate 100.970.923 KM, što za rezultat ima negativan novčani tijek. Izvešće o novčanom tijekovima sačinjeno je sukladno Pravilniku o sadržaju i formi finansijskih izvešća za gospodarska društva.

6.4 IZVEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvešću o promjenama na kapitalu za 2016. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama su usklađene sa iskazanim vrijednostima u Bilanci stanja i Bilanci uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKA IZVEŠĆA

Bilješke uz finansijska izvešća nisu sastavljene sukladno zahtjevima iz MRS 1 –Prezentacija finansijskih izvešća i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvešćivanja, obzirom da iste ne sadrže sva potrebna objavljivanja, već su u njima samo ukratko navedene i objašnjene bilančne pozicije.

Preporuka:

- **Bilješke uz finansijska izvešća sastavljati sukladno zahtjevima iz MRS 1.-Prezentacija finansijskih izvešća i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvešćivanja.**

7. JAVNE NABAVE

Prema prezentiranim podacima Bolnice u 2016. godini provedena su ukupno 293 postupka javnih nabava, te zaključeni ugovori u vrijednosti 7.718.120 KM bez PDV-a, od čega 43 otvorena postupka u vrijednosti 4.407.887 KM, pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja 1.899.233 KM, 45 konkurenckih zahtjeva sa objavom 875.043 KM i 176 direktnih sporazuma u iznosu 535.957 KM. Uzorkom je obuhvaćena vrijednost zaključenih ugovora u iznosu od 2.015.001 KM od čega 6 otvorenih postupaka u iznosu od 633.332 KM, 7 pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja 1.290.505 KM, 2 konkurenckih zahtjeva 46.574 KM i 8 direktnih sporazuma 44.590 KM.

Pravilnik o javnim nabavama usvojio je Upravni odbor 12.11.2015. godine, kojim se uređuje procedura planiranja nabava, provođenje postupaka, ovlaštenja komisija za javne nabave i realizacija ugovora. Plan javnih nabava za 2016. godinu usvojio je Upravni odbor 06.04.2016. godine.

Novi Pravilnik o javnim nabavama na snazi je od 19.08.2016. godine, kojim je regulirano da odluku o pokretanju postupka javnih nabava, koje nisu predviđene u Planu javnih nabava, donosi Upravni odbor, ukoliko se radi o nabavama za koje procijenjena vrijednost prelazi iznos za koji je direktor ovlašten, dok konačnu odluku o dodjeli ugovora donosi isključivo direktor i isti snosi odgovornost za javnu nabavu. Ovim Pravilnikom nije utvrđeno do koje vrijednosti je direktor ovlašten za raspolažanje finansijskim sredstvima. Izvršenim uvidom u **pregovaračke postupke bez objave obavještenja** utvrdili smo slijedeće:

1. Nabava i ugradnja rezervnih dijelova za COMPACT LINAK ELEKTRA (vrijednost ugovora 110.204 KM bez PDV-a) i „Servisiranje i održavanje Linearnog akceleratora proizvođača Elekta i održavanje softverskih sistema za aparat Elekta“ (dobavljač MEDPOINT d.o.o. Sarajevo - vrijednost ugovora 182.726 KM bez PDV-a)

Utvrđili smo da u Odluci o pokretanju nabave nisu navedeni razlozi pokretanja pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavi. U obrazloženju nadležne Službe za energetiku, navedeno je da je jedini ovlašteni predstavnik proizvođača navedenog uređaja firma MEDPOINT d.o.o Sarajevo, kojoj je i upućen poziv za dostavljanje ponude. Kao dokaz da je jedini ovlašteni predstavnik proizvođača Elekta, MEDPOINT d.o.o. Sarajevo dokazivao je Izjavom. Tenderska dokumentacija sačinjena je na način da nisu tražene količine i jedinične cijene rezervnih dijelova sa ugradnjom, čime nije osigurana odgovarajuća kontrola količina i cijena. U postupku pregovora sa ponuđačem nije došlo do promjene inicijalne ponude u pogledu cijene, osim što je uvjet plaćanja sa 100% avansno promijenjen na 80%, a 20% nakon ugradnje opreme u roku 30 dana. **Konstatiramo da za odabir pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavi za dodjelu ugovora, nije prezentiran relevantan dokaz da su ispunjeni uvjeti za odabir, kako to propisuju odredbe članka 21. i 23. Zakona o javnim nabavama.**

Sa istim dobavljačem Bolnica je zaključila ugovor za „**Servisiranje i održavanje Linearnog akceleratora proizvođača Elekta i održavanje softverskih sistema za aparat Elekta**“ u iznosu od 182.726 KM bez PDV-a. Utvrđili smo da je cijena održavanja utvrđena tenderskom dokumentacijom u ukupnom iznosu, bez ugovaranja cijene na mjesечноj razini. **Plaćanje dobavljaču ugovoreno je avansno po lotovima (LOT 1-60% i LOT 2-100%), što smatramo neopravdanim, iz razloga jer navedeno plaćanje nije uvjetovano isporukom ugovorene usluge, posebno imajući u vidu lošu finansijsku situaciju u kojoj se Bolnica nalazi.**

2. Nabava usluga održavanja, servisiranja i implementacije PACS/RIS sustava (dobavljač MedIT d.o.o. Sarajevo – vrijednost ugovora 187.200 KM bez PDV-a na 36 mjeseci)

U predmetnoj nabavi proveden je pregovarački postupak bez objave obavještenja i zaključen ugovor sa MedIT d.o.o. Sarajevo u vrijednosti 187.200 KM bez PDV-a (mjesечно 5.200 KM) na period od 36 mjeseci. **Ne možemo potvrditi da je zaključivanje ugovora na period od 36 mjeseci provedeno sukladno članku 23.c) Zakona o javnim nabavama, jer nam nije prezentiran temeljni ugovor, kako bi se uvjerili da usluga predstavlja ponavljanje sličnih usluga povjerenih dobavljaču, sukladno projektu, za koji je i dodijeljen temeljni ugovor.**

Raniji ugovor o održavanju i servisiranju PACS/RIS sustava iz 2013. godine istekao je polovinom siječnja 2016. godine, tako da za period od 5 mjeseci održavanje nije bio zaključen ugovor, koji je zaključen tek krajem lipnja 2016. godine. Zaključivanje ugovora nastupilo je dosta kasno u odnosu na pokretanje postupka još u prosincu 2015. godine.

Prema sačinjenom Zapisniku o postupku pregovora konačna ponuda odgovarala je inicijalnoj, čime ne možemo potvrditi da je ugovorni organ pregovarao o uvjetima ugovora s ponuđačem sukladno članku 2. stavak i) Zakona o javnim nabavama.

3. Nabava usluga obrade patohistoloških nalaza (dobavljač PZU „Moja klinika“ Sarajevo – vrijednost ugovora 60.000 KM bez PDV-a)

U predmetnoj nabavi proveden je pregovarački postupak bez objave obavještenja i zaključen ugovor sa PZU „Moja klinika“ Sarajevo u vrijednosti 60.000 KM bez PDV-a na period od 30 dana. U obrazloženju odabira navedenog postupka navedena je hitnost zbog kvara na aparatu, koji nije moguće popraviti u kratkom roku dok postoji neodloživa potreba za obradom patohistoloških nalaza. Bolnica je uputila poziv jedinom ponuđaču PZU „Moja klinika“ Sarajevo da dostavi ponudu, koji je istu i dostavio u iznosu od 60.000 KM bez PDV-a. Prema sačinjenom Zapisniku o postupku pregovora konačna ponuda odgovarala je inicijalnoj, čime ne možemo potvrditi da je ugovorni organ pregovarao o uvjetima ugovora s ponuđačem sukladno članku 2. stav i) Zakona o javnim nabavama.

Uzimajući u obzir da poziv nije upućen drugim ponuđačima, a u pitanju su usluge koje mogu pružiti i druge privatne zdravstvene ustanove zastupljene na tržištu, ne može se potvrditi da je Bolnica postupala transparentno, jednako i nediskriminirajuće prema ponuđačima na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenčiju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava, čime ne možemo prihvati da je postupljeno sukladno članku 3. Zakona o javnim nabavama.

Uvidom u otvorene postupke utvrdili smo slijedeće:

Kod **Nabave respiratora za mehaničku ventilaciju** zaključen je ugovor u vrijednosti od 42.750 KM bez PDV-a, na period od 3 godine do isteka trajanja garancije. Istim je ugovoren servisiranje opreme za najmanje narednih 10 godina od dana puštanja opreme u rad, s tim da se po isteku garantnog roka naplaćuju rezervni dijelovi, a usluge servisiranja su besplatne. Ugovaranje servisiranja opreme na isti način izvršeno je i u predmetu **Nabave i održavanja medicinske opreme-termokautera sa pripadajućim nastavcima** u kojem je zaključen ugovor vrijednosti 50.550 KM bez PDV-a. Imajući u vidu navedeno, konstatiramo da je ugovanje servisiranja opreme na period od 10 godina i više suprotno odredbama Zakona o javnim nabavama, čime se ograničavaju ostali ponuđači i narušava pravična i aktivna konkurenčija, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.

Utvrđili smo da se otvaranju ponuda pristupalo sat vremena nakon prijema ponuda, a ne neposredno nakon isteka roka za prijem ponuda, što je suprotno Zakonu o javnim nabavama.

Uvidom u provedene **direktne sporazume** utvrdili smo da je Bolnica za **Nabavu lijekova** provela 102 direktna sporazuma u vrijednosti 307.813 KM. Samo od dobavljača Licentis d.o.o. Sarajevo izvršena je nabava lijekova u iznosu od 226.807 KM. Za izvršene nabave lijekova nisu se zaključivali ugovori za iznose preko 1.000 KM što je suprotno Zakonu o javnim nabavama.

Okvirne sporazume za nabavu lijekova i potrošnog medicinskog materijala Bolnica je zaključila tek koncem 2016. godine sa dobavljačem MGM FARM d.o.o. Kakanj. Prema datom obrazloženju Službe za medicinsko snabdijevanje, nabava lijekova je bila otežana zbog kašnjenja u donošenju Kantonalne liste lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti, a i dobavljači se nisu javljali zbog velikih dugovanja i neredovnog plaćanja. Konstatiramo da nabava lijekova u 2016. godini putem 102 direktna sporazuma u ukupnom iznosu od 307.813 KM nije izvršena sukladno članku 15. točka (6) Zakona o javnim nabavama, obzirom da zbog dijeljenja predmeta nabavke nije primijenjen odgovarajući postupak.

Preporuke:

- *Osigurati dosljedno poštivanje članaka 2., 15., 21. i 63. Zakona o javnim nabavama u dijelu pregovaranja o uvjetima ugovora, vršenja odabira odgovarajućeg postupka kako bi se izbjeglo dijeljenje predmeta nabave, odabira pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, otvaranje ponuda neposredno nakon isteka za njihov prijem.*
- *Prilikom ugovaranja pružanja usluga, plaćanje dobavljačima ugovarati sukcesivno, kako bi plaćanje bilo uslovljeno pružanjem usluge.*

8. OSTALI NALAZI

8.1 IT REVIZIJA PROCES ODRŽAVANJAI RAZVOJ IT SUSTAVAJU KANTONALNE BOLNICE ZENICA

Menadžment Bolnice se u strateškim smjernicama IT revizije opredijelio za etapni pristup informatizacije procesa sa konačnim ciljem izgradnje integralnog informacionog sistema. Prioritet je dat medicinskim procesima, a u zadnjoj fazi i informatizaciju poslovnih procesa računovodstvo i povezivanje istih u integralni informacioni sustav Bolnice sa krajnjim ciljem uvođenja novih metoda obračuna zdravstvenih usluga.

U periodu od 2007-2010. godine Bolnica je informatizirala sve važnije medicinske procese nabavom informacionih sustava za Službu za laboratorijsku dijagnostiku, Službe za mikrobiologiju, Službe transfuziju, Službe za radiologiju, Službe za hemodijalizi, nabavljeni su softverske licence za softverska rješenja, oprema i instalacija.

Za Službu za laboratorijsku dijagnostiku 2007. godine od firme Wizard Computer d.o.o. Mostar kupljeno je dvanaest licenci za aplikativni softver RGB-Green Analysis i jedanaest licenci za programski protokol za analizatore. Istim ugovorom ugovoren je održavanje sa mjesечноom naknadom koja je aneksom ugovora povećana. Za Službu za patologiju nabavljen je sustav RGB-Patologija 2007. godine, za Službu za mikrobiologije 2008. godine nabavljen je RGB Analysis, sedam licenci programskog rješenja i dvije licence za programski analizator. Istim ugovorom je definirano aktivno perfektivno održavanje i 24 sata online podrška. Za Službu za transfuziju nabavljen je informacioni sustav „Renovatio“, dvanaest licenci desktop verzije programskog rješenja, jedna licenca za mobilna verziju i jedna programska konekcija za analizator, implementacija Windows 2008 AD domene, transfuzije i SQL servera. Istim ugovorom je definirano i aktivno perfektivno održavanje sustava mjesечно, 24-satna on line podrška. Ugovor o održavanju obnovljen je 2017. godine na isti iznos, na rok trajanja 36 mjeseci i isti uključuje 24 sata online podrške, daljinsko nadgledanje, popravka, 98,5 % raspoloživost sustava (pomoć korisnicima, održavanje baze, otklanjanje nedostataka u radu, održavanje protokola konekcija, ispravljanje skrivenih grešaka, izmjene programa u skladu sa zakonskim propisima, modifikacija softvera za poboljšanje performansi). Za Službu za radiologiju 2009. godine je Aneksom ugovora o prodaji i instalaciji Magneta i CT uređaja od Simensa d.o.o. Sarajevo nabavljen hardver i IMPAX softver. Ugovor o održavanju je obnovljen 2016. godine za usluge održavanja i servisiranja, pomoć korisnicima, korektivno preventivno održavanje hardvera i softvera, rok važenja 36 mjeseci, usluga se realizira u tri nivoa podrške, mjesечно pohranjivanje, dnevna zamjena medija, help desk 24 sata, 98,5 % osiguranje dostupnosti sistema, dostupnost rezervnih dijelova za server, mjesечно izvještanje IT službe o analizama, 8760 sati pripravnosti softverski monitoring rada svih servera, novčana kazna za sat neaktivnosti sistema. Za Službu hemodijalize 2010. nabavljen je BIS-Hemodijaliza, od firme Wizard Computer d.o.o. Mostar, Ugovor o održavanju 2016. godine , na 36 mjeseci, pomoć korisnicima, obuka korisnika, usluge tehničke podrške, 24 sata pripravnosti, statističko izvješće o izvršenim uslugama, održavanje baze podataka, dnevno i mjesечно arhiviranje, provjera IT infrastrukture, izmjena programa po osnovu promjene u zakonskim propisima. Od firme Medit d.o.o. Sarajevo 2010. godine nabavljen je bolnički informacioni sustav (BIS), 50 konkurentskih licenci. Zaključen je 2013. godine ugovor o održavanju i implementaciji u trajanju od 36 mjeseci.

U 2016. godini, preneseno je pravo vlasništva licenci, kao i obveza daljeg održavanja BIS-a na Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, u svrhu centralizacije baza podataka pacijenata i

povezivanja BIS-a u integralni informacioni sustav zdravstva u Kantonu. Sa BIS-om su integrirani LIS i IMPAX na način da se elektronska uputnica iz BIS-a šalje u laboratorije i radiologiju i na isti način se u BIS vraćaju nalazi.

Za sva navedena softverska rješenja vlasnička i autorska prava imaju softverske firme koje su razvile ili preuzele od drugih firmi softver sa vlasničkim i autorskim pravima i vrše implementaciju. Prema sadržaju autorskog prava izmjene softvera može vršiti samo vlasnik ili druge firme koje isti ovlastio, što ograničava Bolnicu u izboru podrške.

Cijene održavanja i podrške su fiksne mjesecne naknade koje se nisu mijenjale od početka ugovaranja. U ugovorene usluge su uključene usluge 24 satna on-line pripravnost, prilagođavanje sistema potrebama kupca, najnovije verzije programa, podrška korisnicima, dnevno arhiviranje, održavanje i arhiviranje baze, redovna izrada rezervnih kopija podataka, praćenje performansi sistema, samostalno unapređenje sustava kao i predlaganje poboljšanja. Uz mjesecne fakture se dostavljaju ugovoreni statistička izvješća.

U specifikaciji usluga nisu navedene jedinice mjere, količine po jedinici, opisi i pojedinačne cijene po jedinici mjere specificiranih usluga, što znači moćnost da iste ne budu plaćene, a ne izvršene.

Preporuka:

- ***Ugovarati usluge po vrstama, količinama i cijenama usluga u cilju bolje kontrole izvršenja istih.***

Uvidom u dijelove IT sustava uočili smo radne stanice sa starim operativnim sustavim i spor odziv sustava na istim. Radne stanice su nabavljene prije više od pet godina i iste nisu nadograđivane. U Službi radiologije ljekari radiolozi čekaju na red kako bi izvršili analizu snimaka zbog nedovoljnog broja grafičkih stanica.

Navedeno znači da se ne vrši redovna nadogradnja sustava što je zakonska obveza i dobra praksa, a za posljedicu ima usporavanje procesa i prazne hodove i nepotrebno gubljenje vremena.

Preporuka:

- ***Sukladno financijskim mogućostima vršiti nadogradnju IT sustava Bolnice u svrhu osiguranja adekvatnih performansi i kapaciteta.***

Za podršku vođenja apoteke, robno materijalnog, financijskog knjigovodstva, stalnih sredstava i obračuna plaća koristi komercijalni programski paket razvijen primjenom MS ACCESS . Uvidom u iste ustanovili smo nedostatke općih i aplikativnih kontrola. S obzirom da se u istima obrađuju masovni podaci i značajan iznos finansijskih sredstva isto ima značajnost.

U trećoj fazi strateških smjernica IT razvoja je planirana je informatizacija financijskih procesa i povezivanje u integralni informacioni sustav, iste još uvijek nisu realizirane.

Smatramo da Bolnica treba revidirati strateške smjernice IT razvoja i izraditi akcione planove za realizaciju istih kako bi osigurala izgradnju IT sustava sukladno poslovnim ciljevima.

Preporuke:

- ***Osigurati adekvatne IT kontrole u računovodstvenim softverskim aplikacijama.***
- ***Izraditi i usvojiti strateški plan razvoja u cilju izgradnje informacionog sistema sukladno poslovnim ciljevima.***

8.2 SUDBENI SPOROVI

Prema podacima nadležne službe, protiv Bolnice su pokrenuti sudske sporovi u ukupnom iznosu od 7.761.695 KM. Tužbe se odnose na tužbe uposlenih po osnovu obveza iz radnih odnosa u iznosu od 5.185.418 KM, naknade štete zbog propusta u liječenju u iznosu od 2.203.746 KM; tužbe dobavljača radi neizmirenih dugova u iznosu od 299.931 KM i sudske postupci zbog povreda na radu u iznosu od 72.600 KM. Sporovi iz radnih odnosa najvećim dijelom odnose se na razlike neisplaćenih plaća i sporove zbog otkaza ugovora o radu.

Bolnica je, prema prezentiranim podacima na dan 31.12.2016. godine, pokrenula sudske postupke protiv trećih lica, sa tužbenim zahtjevom u iznosu od 1.150.579 KM, koji se odnose na tužbe temeljem

neplaćenog duga 401.902 KM, utuženja temeljem ugovora o zakupu poslovnih prostora 236.394 KM i utuženja temeljem ugovora o specijalizaciji 512.283 KM.

9. KOMENTAR

JU Kantonalna bolnica Zenica se u ostavljenom roku očitovala na dostavljeni Nacrt Izvješća o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2016. godinu, dopisom broj 20/1-8899 od 29.08.2017. godine. U navedenom očitovanju su navedena neslaganja na dane nalaze revizora, koji se odnose na: prihode temeljem uplata sredstava od strane Vlade Zeničko-dobojskog kantona, otpis obveza bez suglasnosti dobavljača, rezerviranja po započetim sudskim sporovima, odložene prihode temeljem novčanih doznaka, popis imovine i obveza, procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, dokazivanje prava vlasništva ili prava raspolaganja nad nekretninama koje koristi, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i javne nabave.

Navedena obrazloženja i komentare nismo mogli prihvati osim u dijelu popisa imovine i obveza, donošenja Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i dijela javnih nabava, jer nisu dana adekvatna obrazloženja niti je priložena dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvješću.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju

Dunja Logo, dipl.oec.

Tim za reviziju:

Dijana Šutalo, dipl.oec. -voda tima
Seida Isaković, dipl.oec. -član tima
Derviša Harbaš, dipl.ing.org.rada-
član tima-IT revizor
Mirza Habul, M.A.Menadžmenta –
član tima –IT revizor

IV. PRIVITAK GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Bilanca uspjeha za period 01.01. – 31.12.2016. godine			
Naziv pravne osobe: JU Kantonalna bolnica Zenica			
KM			
	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	52.052.341	50.241.392
1	Prihodi od prodaje robe		
2	Prihodi od prodaje učinaka		
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		
4	Ostali poslovni prihodi	52.052.341	50.241.392
II	Poslovni rashodi (od 1 do 7)	55.294.666	53.944.311
1	Nabavna vrijednost prodate robe		
2	Materijalni troškovi	9.620.651	8.964.783
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	40.683.965	40.362.208
4	Troškovi proizvodnih usluga	970.306	741.600
5	Amortizacija	2.686.342	2.802.968
6	Troškovi rezerviranja		
7	Nematerijalni troškovi	1.333.402	1.072.752
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)		
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	3.242.325	3.702.919
	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Financijski prihodi (od 1 do 6)	13.950	2.918
1	Financijski prihodi od povezanih pravnih lica		
2	Prihodi od kamata	8.091	2.185
3	Pozitivne kursne razlike		
4	Prihodi od efekata valutne klauzule		
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja		
6	Ostali financijski prihodi	5.859	733
V	Financijski rashodi (od 1 do 5)	418.885	199.409
1	Financijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima		
2	Rashodi kamata	418.885	199.409
3	Negativne kursne razlike		
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule		
5	Ostali financijski rashodi		
VI	Dobit od financijskih aktivnosti (IV-V)		
	Gubitak od financijske aktivnosti (V-IV)	404.935	196.491
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0		
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	3.647.260	3.899.410
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	668.058	332.142
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	3.174	280
2	Dobici od prodaje investicijskih nekretnina		
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava		
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		
5	Dobici od prodaje materijala	5.173	4.223
6	Viškovi		
7	Naplaćena otpisana potraživanja	35.660	12.212
8	Prihodi po osnovu ugovorenog zaštite od rizika		
9	Otpis obveza, ukinuta rezerviranja i ostali prihodi	624.051	315.427
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	181.125	216.142

1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	129.204	10.272
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicijskih nekretnina		
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava		
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		
5	Gubici od prodaje materijala		
6	Manjkovi		
7	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja		96.452
8	Rashodi i gubici na zalihami i ostali rashodi	51.921	109.418
XI	Dobit temeljem ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	486.933	116.000
XII	Gubitak temeljem ostalih prihoda i rashoda (X-IX)		
	PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRJEDNOSTI SREDSTAVA		
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava		
	RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRJEDNOSTI SREDSTAVA		
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava		
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava		
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava		
5*	Prihodi temeljem promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda		
6*	Rashodi temeljem promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda		
	UKUPNI PRIHODI PERIODA (I+IV+IX+1*+3*+5*)		
	UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+X+2*+4*+6*)		
	DOBIT ILI GUBITAK - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinitog poslovanja prije poreza		
XIV	Gubitak neprekinitog poslovanja prije poreza	3.160.327	3.783.410
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda		
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinitog poslovanja		
XVI	Neto gubitak neprekinitog poslovanja	3.160.327	3.783.410
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda		
XVIII	Neto gubitak perioda	3.160.327	3.783.410
B)	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda		
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	3.160.327	3.783.410

Rukovodstvo je pripremilo finansijska izvješća i ista odobrilo dana 28.2.2017. godine.

Direktor
Doc.dr.med.sci.prim. Rasim Skomorac

Bilanca stanja na dan 31.12.2016. godine

Naziv pravne osobe: JU Kantonalna bolnica Zenica

KM

Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
	Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5
A K T I V A				
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	110.660.182	75.154.792	35.505.390	35.712.675
1 Nematerijalna sredstva	1.944.181	1.599.658	344.523	555.237
2 Nekretnine, postrojenja i oprema	108.542.995	73.468.439	35.074.556	35.061.179
3 Investicijske nekretnine	-	-	-	-
4 Biološka sredstva	86.695	86.695	-	-
5 Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	71.015	-	71.015	71.015
6 Dugoročni finansijski plasmani	15.296	-	15.296	19.385
7 Druga dugoročna potraživanja	-	-	-	-
8 Dugoročna razgraničenja	-	-	-	-
B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA				
C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	4.254.710	175.012	4.079.698	3.324.490
1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.590.539	-	1.590.539	1.352.720
2 Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	2.664.171	175.012	2.489.159	1.971.770
D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA				
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA				
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	114.914.892	75.329.804	39.585.088	39.037.165
II) Izvanbilančna evidencija - vanbilansna aktiva	1.838.282	-	1.838.282	-
UKUPNO AKTIVA (I+II)	116.753.174	75.329.804	41.423.370	39.037.165

P A S I V A			
A) KAPITAL (1 do 10)		2.728.132	5.888.459
1 Osnovni kapital		20.570.427	20.570.427
2 Upisani neuplaćeni kapital			
3 Emisiona premija			
4 Pričuve			
5 Revalorizacione pričuve			
6 Nerealizirani dobici			
7 Nerealizirani gubici			
8 Neraspoređena dobit			
9 Gubitak do visine kapitala		17.842.295	14.681.968
10 Otkupljene vlastite dionice i udjeli			
B) DUGOROČNA REZERVIRANJA		12.788.441	11.493.326
C) DUGOROČNE OBVEZE		14.846.541	46.541
D) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE			
E) KRATKOROČNE OBVEZE (1 do 8)		9.099.774	21.519.012
1 Kratkoročne finansijske obveze		516.902	1.641.431
2 Obveze iz poslovanja		5.108.828	16.065.990
3 Obveze iz specifičnih poslova		13.422	16.342
4 Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih		2.885.508	3.172.547
5 Druge obveze		569.295	605.723
6 Obveze za PDV		5.819	16.979

7	Obveze za ostale poreze i druge dadžbine		
8	Obveze za porez na dobit		
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		122.200	89.827
G) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE			
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)		39.585.088	39.037.165
II) Izvanbilančna evidencija - vanbilansna pasiva		1.838.282	-
UKUPNO PASIVA (I+II)		41.423.370	39.037.165

Rukovodstvo je pripremilo finansijska izvješća i ista odobrilo dana 28.2.2017. godine

Direktor
Doc.dr.med.sci.prim. Rasim Skomorac

Izvješće o gotovinskim tijekovima za period od 01.01. do 31.12.2016. godine

(DIREKTNA METODA)

Naziv pravne osobe: JU Kantonalna bolnica Zenica

KM

	O p i s	Oznaka za AOP	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A.	GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I.	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (302 do 304)	301	54.270.710	52.216.590
1.	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	302	53.737.964	51.662.855
2.	Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	303	516.666	530.246
3.	Ostali poslovi od poslovnih aktivnosti	304	16.080	23.489
II.	Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (306 do 310)	305	71.867.058	48.093.276
1.	Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	306	23.345.943	521
2.	Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i dr.primanja uposlenih	307	41.554.775	40.691.607
3.	Odlivi iz osnova plaćenih kamata	308	-	199.409
4.	Odlivi iz osnova poreza i drugih dadžbina	309	161.271	132.791
5.	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	310	6.805.069	7.068.948
III.	Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (301-305)	311	-	4.123.314
IV.	Neto odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (305-301)	312	17.596.348	-
B.	GOTOVINSKI TIJEK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
I.	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (314 do 319)	313	4.089	4.089
1.	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	314	-	-
2.	Prilivi od iz osnova prodaje dionica i udjela	315	-	-
3.	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	316	-	-
4.	Prilivi iz osnova kamata	317	-	-
5.	Prilivi iz osnova dividendi i učešća u dobiti	318	-	-
6.	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	319	4.089	4.089
II.	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (321 do 324)	320	-	-
1.	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	321	-	-
2.	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	322	-	-
3.	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	323	-	-
4.	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	324	-	-
III.	Neto prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (313 do 320)	325	4.089	4.089
IV.	Neto odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (320 do 313)	326	-	-
C.	GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI			
I.	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (328 do 331)	327	46.679.228	8.288.824
1.	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	328	-	-
2.	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	329	14.800.000	-
3.	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	330	27.972.225	8.288.577
4.	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	331	3.907.003	247
II.	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (333 do 338)	332	29.103.865	12.744.740
1.	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	333	-	-
2.	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	334	-	-
3.	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	335	29.084.478	6.666.700
4.	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	336	-	-
5.	Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	337	-	-
6.	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	338	19.387	6.078.040
III.	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (327-332)	339	17.575.363	-
IV.	Neto odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (332-327)	340	-	4.455.916
D.	UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (301+313+327)	341	100.954.027	60.509.503

E.	UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (305+320+332)	342	100.970.923	60.838.016
F.	NETO PRILIV GOTOVINE (341-342)	343	-	-
G.	NETO ODLIV GOTOVINE (342-341)	344	16.896	328.513
H.	Gotovina na početku perioda izvješćivanja	345	24.984	353.497
I.	Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	346	-	-
J.	Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	347	-	-
K.	Gotovina na kraju perioda izvješćivanja (345+343-344+346-347)	348	8.088	24.984

Rukovodstvo je pripremilo finansijska izvješća i ista odobrilo dana 28.2.2017. godine

Direktor
Doc.dr.med.sci.prim. Rasim Skomorac

	Izvješće o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2016. godine								
	Naziv pravne osobe: JU Kantonalna bolnica Zenica								KM
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacione pričuve	Nerealizirani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulir. neraspor. dobit/ nepokriveni gubitak	UKUPNO (2+3+4+5)	MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. Stanje na dan 31.12.2014. g.	20.570.427		-	-	(10.898.558)	9.671.869	-	9.671.869	
2. Efekti promjena u računov.politikama	-	-	-	-	-	-	-	-	
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-	
4. Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2014.g. 01.01.2015. g.	20.570.427		-	-	(10.898.558)	9.671.869	-	9.671.869	
5. Efekti reval.materij.i nem.sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-	
6. Nerealizovani dobici/gubici temeljem finansijskih sred.raspol. za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-	
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvješća u dr.valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-	
8. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	-	-	(3.783.410)	(3.783.410)	-	(3.783.410)	
9. Neto dobici/gubici prizn.dir.u kapitalu	-	-	-	-	-	-	-	-	
10. Stanje na dan 31.12.2015.godine, odnosno 01.01.2016. godine	20.570.427		-	-	(14.681.968)	5.888.459	-	5.888.459	
11. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-	-	-	-	-	
12. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-	
13. Ponovno iskazano stanje na dan	20.570.427		-	-	(14.681.968)	5.888.459	-	5.888.459	

31.12.2015., odn., 01.01.2016. g.								
14. Efekti reval.materij.i nem.sredst.	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	-	-	(3.160.327)	(3.160.327)	-	(3.160.327)
16. Objavljene divid.i drugi obl.raspodj. dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Emisija dion.kapit. i dr.oblici poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Stanje na dan 31.12.2016. god.	20.570.427		-	-	(17.842.295)	2.728.132		2.728.132

Direktor:

Doc.dr.med.sci.prim. Rasim Skomorac

U Zabilješkama uz finansijska izvješća data je izjava da su sva finansijska izvješća **u potpunosti** sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja (MSFI) i tumačenjima Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde (IASB).